

Констатује се да су на главни претрес приступили: заменик Тужиоца за ратне злочине Милан Петровић, из просторија Окружног затвора у Београду приведени оптужени Грујић Бранко, Поповић Бранко, Славковић Драган, Кораћ Иван, Филиповић Сениша и Драгићевић Драгутин, те браниоци оптужених, адвокат Владимир Петровић, адвокат Мирослав Перковић, адвокат Мирослав Ђорђевић, адвокат Ђокић Драган, адвокат Шалић Миломир и Илија Радуловић, те пуномоћник оштећених, адвокат Драгољуб Тодоровић и Наташа Кандић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Прво да вас информишем, везано за термине: морали смо да откажемо овај термин за крај фебруара, значи 27., 28. фебруар, 01. и 02. март и то ћемо померити за 08., 09. и 10. март и то у Палати правде, значи, овај термин смо морали да откажемо, померели смо, нема 29. фебруар, само 28., 27. и 28. фебруар и 01. и 02. март. Уместо тога, 08., 09. и 10. март у оној великој судници у Палати правде, у 10 часова и остаје онај термин за крај марта, што смо већ рекли, а онда ћемо на крају претреса. Кажите, колега? За април нисмо још, то ћемо сада, нисам још заказала, ових дана, имамо времена, ту смо целе недеље, наравно, наравно и због овог суда, јер је овде велика гужва. У Палати 08., 09. и 10. март, а ово остаје овде, ово за крај марта, а за април ћемо рећи термин и видећемо сведоке које ћемо позвати, узећемо један нови термин. Приспели су лекарски извештаји за све оптужене, да су способни да приступе претресу и да изнесу одбрану. Да ли су приступили сведоци Бањановић Фадил? Ту је. Ово је такво стакло, ништа не видим, назирем. Јакуповић и Имамовић? Они су за сутра, добро, да знамо, значи, они ће сачекати. Да ли можда има у публици неко ко је позван или предложен за сведока случајно, за убудуће, не може да остане, значи, само може публика, људи који нису предложени. Ја сада не могу одавде ни да утврдим, нити да видим. Ви знате, пуномоћници боље. Да ли се слажете да одржимо претрес?

На сагласан предлог странака

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес одржи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми ћемо данас кренути са доказним поступком и саслушаћемо првог сведока у овом предмету.

ДОКАЗНИ ПОСТУПАК

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се у доказном поступку саслуша присутни сведок Фадил Бањановић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите. Добар дан.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Прво да Вам се захвалим што сте дошли у Окружни суд у Београду, будући да Ви знате да ту обавезу строго по конвенцијама и закону немате и да Вас питамо прво за Ваше личне податке.

Сведок Фадил Бањановић са личним подацима као у истрази.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли неких измена у Вашим личним подацима у вези адресе, боравишта?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте у сродству са оптуженима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нити у завади?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вама су њихова имена саопштена?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У истрази. Добро. Ви сте као сведок дужни пред судом да говорите истину. За давање лажног исказа се кривично одговара. Предвиђена је законска казна до пет година. Ја Вас сада позивам да положите заклетву, читањем тог текста наглас, ту који се налази испред Вас.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Констатује се да је сведок положио заклетву, па упозорен на дужност казивања истине и последице давања лажног исказа, наводи:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви као сведок нисте дужни да одговарате на поједина питања, уколико бисте се тиме изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Ми смо дужни на то да Вас упозоримо. Ви сте више

пута давали изјаву везану за овај предмет, значи, како пред хашким истражитељима, тако и на главном претресу пред Хашким трибуналом, а тако и пред Државним тужиоцем Босне и Херцеговине, када је присуствовао истражни судија Већа за ратне злочине Окружног суда. Па, да Вас прво питамо, да ли Ви остајете при својим исказима, значи, превасходно при свом исказу који сте дали у присуству истражног судије овог суда, а пред Државним тужиоцем Босне и Херцеговине?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Уредно сам се одазвао свим позивима домаћих и међународних судова. Оно што сам рекао први пут, ја ћу то и данас поновити, значи, остајем при свим својим исказима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Предмет оптужбе је, пре свега, ово принудно пресељење, односно депортација становништва из Козлука према овој оптужници, а затим и још неколико догађаја о којима ћемо Вас ми, такође, питати, уколико Ви будете могли да нам нешто кажете, везано за те догађаје, али, превасходно ћемо Вас питати о овом догађају везано за Ваше место у коме сте Ви живели, одакле Ви потичете, а наине, о овом исељавању становника из Козлука. Ја бих сада волела мало да Вас усмерим у Вашем излагању, а наине, читајући све ове исказе којих има четири у предмету, доста је то све некада и конфузно, значи, није хронолошки, па бих волела сада да почнемо неким редом. Значи, да кренемо, ако можете, прво, од неке Ваше функције, значи, шта сте радили тада, шта радите сада, када сте се вратили, где живите, каква је била ситуација у Зворнику, а поготово у Козлуку. Затим, везано за ова писмена документа која ми имамо у предмету, а онда да пређемо на овај догађај који је предмет оптужбе, а то је 26.06.1992. године. Изволите.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Добро, ја сам рођен у Козлуку, општина Зворник. Основну и средњу школу сам завршио у Козлуку, тј. у Зворнику. Радио сам као техничко лице у Месној заједници Козлук, секретар Месне заједнице, човек, значи, који је био одговоран за спровођење одређених активности, да би људи боље живели. Оно што се грађани договоре, спроводио сам, радио и за то примао плату.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када се били секретар Месне заједнице, од када до када? Да ли Вас је то затекло и када је избио рат?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да. Морам да кажем да је Козлук једна мултиетничка средина у којој су живели грађани ромске, хрватске, српске и бошњачке националности. Већинско становништво је било бошњачко. Околна места, око Козлука, седам до осам места су били грађани српске националности. У том делу Зворника се живело увек добро, људи су били доста вредни, и једни и други, сви, радило се доста у привреди. Каракај је био уз Зворник доста јака индустријска зона. Радило се у суседним фабрикама, у Србији, Лозница, Шабац и другим местима, а други извори прихода су били пољопривреда. Сви ти људи имали су земљу. То је био други приход за породице. Људи су богато живели. Имали су добре куће и до избијања тог рата, Козлук је бележио значајне резултате у свим сферама културним, спортским, обнови, међукомшијским тим односима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је било становника?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Негде око четири и по хиљаде становника је било у самом центру, у самом Козлуку, а гравитирало је негде око двадесетхиљада, ако узмемо околна ова места.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И Шепак, и Скочић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, ближа, ближа околина, значи, ми имамо Козлук, са неких четири и по хиљаде становника, имамо седам-осам околних места,

то је неких двадесетак хиљада, претежно мултиетничког састава, где су живели, већином Срби, Бошњаци, Роми и неколико хрватских породица, али ми смо се помало и поносили, та различитост нас је нешто и везала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је то посто било Срба, Хрвата?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У самом Козлуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, баш у самом месту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У самом Козлуку, који је предмет, негде око 90% је било Бошњака, 4-5% Срба, 2, евентуално 3% Рома и нешто мало Хрвата. Али, ево ја желим поново да поновим да је Козлук по знању, имању, по неким, у Југославији, не у Босни и Херцеговини, била изузетна средина са тим развијеним неким спортским, културним, једноставно, та различитост, та велика активност, богатство људи, био је један доста препознатљив крај. Могу Вам само рећи, на пример, да смо ми имали Спортско друштво «Минерал», фудбалски клуб, шаховски клуб, да смо имали Дом културе, да смо имали биоскопске, биоскоп, да смо имали културно-уметничко друштво «Братство јединство».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До када је то тако трајало?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, све до пред сами рат, па и тај почетак рата, ми смо били познати по томе, што смо у тим суседним местима заједно, сви смо организовали као неке састанке, неке разговоре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је почело то да се нарушава тај миран суживот?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, негде на пролеће 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је било пре овог 09. априла?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знатно пре или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Врло мало. Ми смо читаво време, и грађани српске националности, бошњачке, покушали смо да тај ветар некако нас заобиђе, јер видело се шта се дешавало по Словенији, по Хрватској, да у неким већим градовима је беснило и огромне колоне су возила пролазиле. Могло се наслућивати тај међукомшијски некакав однос Срба, Бошњака, онда у месним заједницама су били, по мени, доста добри домаћини, добра руководства, имали смо често састанке, правили смо зборове, правили смо неке летке. Једноставно смо покушали да ово све прегрмимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте на самом путу Зворник-Бијељина?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уз Дрину?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, Козлук се налази.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта се дешавало пре тог априла? Да ли се ту нешто дешавало? Кажете, појачан је саобраћај, да ли је било војске, да ли се нешто ту мењало?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Огромне колоне војних возила су пролазиле, огромне количине наоружања, тенкова, војних, покрет тих војних јединица, а онда све смо то мислили да је Југословенска народна армија, јер ти тенкови, те ознаке и тако даље, а онда су брзо дошли до спознаје да на тим возилима су били људи неуредни, са брадама. Није то личило више на војску.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то причате пре априла или после?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пре, пре, јер ипак, ми смо служили Југословенску народну армију и зна се како је то било примерно све и тако даље. Тако да су ти односи почели да се нарушавају а онда у самој општини Зворник дошло је до подела

тих полиција и територијалних одбрана. Дошло је до већ одређених конфликта и сукоба на територији општине Зворник. Тамо, поготову на пример где су Муслимани били у већини или где су Срби били и тако даље. Ми смо мало то и даље изразито покушали, јер Табанци била је српска месна заједница, Малеших српска, Роћевић, Пађине, Козлук бошњачки и држали смо те некакве да не дође.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је дошло до тога да Ви овај проглас грађанима издате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја сам рекао да смо ми широј јавности били познати као једна мултиетничка средина са доста богатим културним, спортским, привредним и другим обележјима и да у свим тим структурама су били помешани. Никада се није могао клуб рећи да је муслимански или српски, што се сада ево видите, поносимо, чије је национално, тако да стално смо се састајали, по неколико пута. На једном месту било је педесет Срба, било је педесет Бошњака, и онда смо дошли на идеју да направимо неколико састанака и да скренемо пажњу да ови људи који наилазе, пролазе, да провокације те, заправо, ја желим овде да јавно кажем да су се већ појавили нама непозната лица, да су већ дошли нека страна возила, страни људи, јер ми смо домаће Србе познавали те комшије. Али, већ су се неки људи појавили и ми смо мало то сумњали и онда смо направили неколико састанака да једноставно укажемо на негостопримство тим неким људима који нешто по шумама копају, нешто се хода, нешто се трче и тако даље и захваљујући присебним грађанима српске националности, бошњачке, ромске, ми смо то једно време, стварно нисмо имали националне екскалације. Није било убистава, није било силовања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, да се вратимо на овај проглас од 05. априла. Ви када сте, Ви се сећате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не морам да Вам показујем на документ камери?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви се сећате да сте, то сте Ви потписали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Позивате грађане на заједнички живот, суживот и апелујете на оне који су се иселили да се врате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да попричамо нешто о том иселјавању. Када је то кренуло? Да ли је то било добровољно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пазите, молим Вас, чим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Принудно, како?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Комплетна јавност је била уморана, знало се шта се тамо дешава у Хрватској. Медији су жестоко то објављивали, палили и једни, и други, и трећи, свако је воду сипао на свој точак. Обични људи су били, једноставно, дезорјентисани. Обични људи су једноставно били, ми смо покушали да неколико апела упутимо, прогласа, летака, бацали смо у сваку кућу, у свако двориште. Користили смо јавне скупове да кажемо, да будемо прибрани, да ове људе који се појављују евидентирамо у полицијским станицама, да организујемо заједничке патроле и страже, а да неко ко је отишао, евентуално се врати и да ту покушамо заједнички направити. У том временском периоду, врло мало је тих породица било и српских, и бошњачких које су напустиле.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говоримо о периоду пре 09. априла?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, да. И ми смо тим прогласом једноставно хтели да оставимо народ, да зауставимо ту еуфорију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. И тим прогласом заказујете митинг мира сутра, значи, 06. априла?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је дошао на тај митинг? Ко је био? Да ли су то били ови људи из Табанаца, Тршића, Малешића?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Било је доста света, било је доста обичних људи, било је ту и политичара и ми смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био можда неко из Зворника од политичара, од водећих људи?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, они су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је био више локални састанак?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Локални. Они су већ помало у општини затезали, правили неке своје комбинације, муслиманске и српске, једноставно су правили. Ми смо покушали да побегнемо од тих некаквих формула и једноставно нисмо сматрали да будемо у том ратном вихору. Нисмо сматрали да требамо те подржати људе стране, који нешто ходају, вежбају. Овамо се већ оружјем звецкало и тако даље и неколико тих летака и неколико зборова је по мени уродило плодом, једноставно, ми смо били средина која није у том периоду имала ово о чему сам причао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је први пут дошло до идеје да се иде из Козлука? Помиње се овде неки миран излазак и где? Неки кажу у Србију, неки кажу у Тузлу, имамо ту различите изјаве?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је хтео да иде, ако је хтео, где?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, да Вам кажем, прво, географски морамо посматрати да је Козлук био близу, на самој обали реке Дрине, да је Козлук окружен српским местима, да је рат већ помало заузимао маха и то се није негде у Јапану дешавало, та ратна, ти ратни поклич, бука, пуцање је навело један број породица да самоиницијативно напуштају и међу тим породицама, што се тиче Козлука, предњачиле су бошњачке породице, јер оне су се ту осећале угрожене. Нормално, у другим деловима су били угрожени грађани српске националности, све зависно од тог положаја. Значи, овде стварно ја желим да јавно кажем, да и на једној и на другој страни, дошло је до тих ратних поклича, пуцања, еуфорија, поделе оружја, формирања тих јединица, војски, не знам и тако даље. Козлук је тада био у једном тоталном окружењу. То окружење су правиле јединице територијалне одбране српске Зворника. Муслиманске јединице су биле одвојене, армија Босна и Херцеговина са друге стране и нормално било је за потребу постављање тог зида.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када причамо? Опет причамо пре 09. априла, окружење?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја већ прелазим у другу фазу, после, значи, ми идемо у фазу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало временски да се одреди?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Значи, ти су митинзи били, ти су разговори били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И долази до 08., 09. априла. Шта се дешава у Козлуку када се Зворник преузима? Када су биле борбе за Зворник?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја желим овде да поновим оно што сам поновио и у Хагу и у Београду и у Сарајеву, да и то је тако. Грађани Козлука и Козлук је био у тоталној изолацији. Ја сам један од можда ретких на подручју општине Зворник, а

могу с правом рећи и приоритетан од грађана српске националности, са специјалном пропусницом који је прошао у Зворник и улазио у «Алхос» и са господином Браном Грујићем и још неким српским функционерима, тада сам као човек видео да више ни ја нисам у мозгу, да ми није она представа која је била, да ће се неки мало посвађати, погурати, да ће мало националиста, онда ће упасти војска и полиција, сместити у затворе и није, видео сам да то није то и када смо ишли из Козлука према Зворнику, понављам, грађани су у тоталној изолацији. Значи, ја сам имао специјалну пропусницу да прођем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је почела изолација, да ли пре 08. априла?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Са нападом на Зворник, почиње тотална изолација, јер је преношено преко локалне станице да је рат, да су «зелене беретке» у Зворнику, на Кули, да ови нападају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су биле барикаде пре тога?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када, отприлике, колико пре?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, тај дан, можда, можда дан-два, до тада је све ово ходало, живело, а онда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је поставио барикаде?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Барикаде су биле на све стране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, за Ваше место?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми нисмо постављали барикаде, пошто смо у окружењу српским места, Табанци, Малеших, Скочић, територијална одбрана српска је поставила те барикаде, контролне те пунктове и нама је било забрањено да излазимо и ми нисмо ни излазили, осим лекара, мене и још једног човека, који смо имали специјалне пропуснице и ми смо пролазили кроз та српска места према граду и видели смо огромне те барикаде од храстова, људе с пушкама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било са послом? Да ли су људи радили, да ли су изгубили посао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нису ишли на посао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Сви Бошњаци су били привремено искључени са радних места. Био је разлог безбедоносни, као наведена, по мојој процени, по процени других људи, сада то понављам, довољно је било само да си Бошњак или Муслиман, како хоћете, да изгубите тај посао. Значи, радници који су радили у индустрији, у фабрикама, у «Витинки», не знам у тим срединама, изгубили су посао. Једноставно речено, из безбедоносних разлога, па чак су поједини функционери општине крижали са платних спискова Муслимане, да нису могли примати плату. Толико су направили власт и осећали су се да су толико моћни. Значи, ако се зовеш Бањановић Фадил, крижан је са платног списка, немаш плате, некада си радио. Тако да је у том периоду само грађани спрске националности су радили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, ви сте били у изолацији у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се живело?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја морам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је било хране?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја морам овде да будем искрен. Ми смо били богати људи, имали смо те резерве. Свака кућа је имала доста резерви и тај ратни поклич је стварао залихе. Људи су једно време имали, а онда смо ми имали неколико

састанака са господином Грујићем, који је тада био председник општине Зворник, српске, и тих неколико састанака, поред господина Грујића, били су присутни и команданти тих територијалне одбране, команданти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био командант територијалне одбране?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Команданата територијалне одбране је било више. Био је господин Пажин, он је био први.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је био први?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Један од првих команданата који је опљачкао пошту и однео паре из Козлука, па је онда био, он се зове Зоран Пажин, па је онда још један човек био, не могу да се сада сетим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Љуба неки?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био неки Тешановић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нешто су се они мењали, а онда се сећам господина Марка Павловића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је он дошао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сада временски не могу да то говорим, али знам да је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да се вежемо за тај 08. април, да ли пре, да ли после?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нама грађанима и мени је познат Пејић. Он је се представљао као главни човек читаве те регије, командант и цивилној и војној и свима и ја сам имао прилике и лично да га упознам. У том командовању тог Пејића, мајора Пеје, не знам ја његово име, али га они знају сигурно који овде седе, дошло је до неколико састанака где су били верски свештеници, Качавенда, Мухамед ефендија Лугавић, господин Брано Грујић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је био тај састанак?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ти су састанци били после, можда негде тамо у мају, ти су састанци били, а они су имали за циљ да, пошто је сада у Козлук дошла већа група људи са свих места и хтели смо сви у Тузлу, онда су ти састанци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вратили смо се сада на то. Опет смо отишли, више смо питања отворили и Пеју, и Тузлу и Марка Павловића, да се вратимо на тај излазак. Када сте то хтели да идете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У том периоду је господин Грујић био председник, мајор Пејић је био командант тих, он је себе представљао да је свима командант и понашао се као да је командант, јер је био све редом, и Србе и Муслимане и тако даље и ми смо тада хтели да изађемо, једноставно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то било после 08. априла?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, у априлу је било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, хтели смо да изађемо, једноставно, да концентришемо и онда су били верски службеници и политички и сви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је када сте се сви скупили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. И није нам се тада дало да идемо. Тај Пејић је рекао да не можемо никада проћи, једноставно и да ће да он са Владом, општином гарантује ту безбедност.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је тада било када сте се сви скупили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, а ја када сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је дошло до тога да дођу ови из Шепка, Скочића, сви ту да се?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Једноставно су људи, Козлук је једно централно пролазно место, људи су се сакупљали ту и онда је ту дошло до велики број људи, већ је ту било десетак дана, више то нисмо могли поднети.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико су они ту седели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Били су пет-шест дана сви, пет-шест дана, ту је било више хиљада људи, потрошили смо и храну, чак нешто што је и ова екипа из општине дотурила и то смо, то је маса света која ништа не ради, него, једноставно, онда је тај Пејић рекао да ће он бити гарант те безбедности са територијалном одбраном и са свим и тада смо имали неколико састанака у том Кризном штабу српске општине и те територијалне одбране и војске, где је био тај Пејић, где је био Качавенда, испред православне цркве, где је био Мухамед ефендија Лугавић, испред исламске, где сам ја био. Господин Грујић је био, али он није тада се ништа Бог зна питао, јер о свему је одлучивао Пејић. Он је морао чак у ходнику да стоји тамо, он и сви ти српски функционери су били у ходнику. Нису чак ни седели са нама у тој канцеларији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То говоримо о том састанку када сте Ви хтели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које сте Ви рекли жељу да идете у Тузлу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Рекли њима, Пејићу, јер он је тај био човек који је, једноставно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта он каже, зашто не може у Тузлу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, једноставно је рекао, ви не можете изаћи, није вам безбедно, барикаде су, пуцаће на вас, побиће вас. Ето, каже, и ми знамо да ћете ви узети оружје, што и јесте било, мислим, то је једна била еуфорија, с једне стране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте се плашили да се ви не вратите ту против њих?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, они су то нама отворено рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пејић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пејић је отворено рекао, ево, ајде, проћићете, као проћићете, мада није вам гарантовати да ћете проћи, јер су барикаде, али, ето, проћићете, ви ћете узети оружје, придружити се, питао ме, шта ти мислиш о томе. Па, рекох, сигурно да ћемо тако и урадити. И он је мени пружио руку и рекао да није наишао на искренијег човека, али никада, каже, нећете проћи. Па, добро, нећемо проћи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте то Ви причали с Пејићем, да ли у Козлуку или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам то причао, прво сам причао у Кризном штабу, пред Мухамедом ефендијом Лугавићем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту, у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, у Кризном штабу у Каракају, а онда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тамо у «Алхосу»?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, а онда Пејић је хтео да види ту екипу и онда је и он пошао доле у Козлук и онда смо причали пред десет хиљада људи. Он је видео да су ту деца, мајке се порађају, да је то маса света и онда је стварно ова господа из општине, било је ту доста њих, ја, од Стеве Радића до Драгана Спасојевића, Бране Грујића, полиције, било је ту доста људи. Онда је се наредни

месец дана, сви ти људи да се врате својим кућама, тако да је у наредних десетак дана сав народ враћен према Шепку, Скочићу, остало је само ово у Козлуку и ти једно два месеца ми нисмо доживели та нека малтретирања. Чак смо добили једно санитарно возило, добили смо један камион хране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је био негде почетак маја?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Добили смо један камион.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте одустали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ми нисмо имали другог избора. Једноставно, разиђите се, будите ту, неће вам се ништа десити, па ћемо видети шта ће се дешавати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто сте хтели у Тузлу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, зато што, већ се није више могло, ту је била ситуација, већ се пуцало на све стране, рат је, рат је, ту су жене, деца, мајке. Са ове стране Србија, Дрина, десет метара, војне колоне, тенкови, пуца се, нестају људи, ратни један вихор и ми смо мислили да изађемо и да онда породице иду према иностранству, а ко хоће да се прихвати борбе, нека се прихвати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Причали сте нешто о изласку у Србију за новац? Ко је то аранжирао, ко је то организовао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, то није јавна тајна да је један велики број Бошњака нашао спас, плаћајући свој излазак. Били су познати људи, војни, територијални, полицијски, који су за паре изводили људе. Било је довољно хиљаду-две марака да се да и да дође неко возило по вас, да вам породицу повезе у Лозницу или нека друга места.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А овамо горе није могло, у Босну?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само у Србију?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, само у Србију, само у Србију. Овамо је већ рат беснео, пуцало се и нису ни ти храбри територијалци смели тамо отићи, јер је био рат.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада да видимо мало те борбе. Ко је то ративао и где? Колико је био фронт од Козлука далеко?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, фронт је веома био близу, веома био близу, са србијанске стране имамо Дрину, имамо разне покрете, војне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко се борио с једне, а ко с друге стране?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имали смо овде, када се тиче Козлука, ми се нисмо ни са ким борили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим, то окружење?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо имали територијалну одбрану српску, која је, једноставно, била на овој страни, имали смо Армију Босне и Херцеговине, која је била у тим другим зонама, тамо од Зворника, Калесије, Тузле, Теочака, Сапне, али додирне тачке су веома биле близу Козлука, тако да је ратише било свега можда пар километара и често су пролазиле те колоне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то се све време дешава и након преузимања Зворника?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Цео април, мај, борбе?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А, јуни?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И цео јуни?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, борбе се воде на подручју Ковачевића, Кисељака, Сапне, околних места око Зворника и то је по пар километара. Тамо надиру ова српска територијална одбрана и те војне јединице, које су мени, ево, сада познате, али видим да су стално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ковачевићи су доста далеко?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, нису, Јусић, Ковачевић, Козлук, Малешић, Јусић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од Козлука до Скочића, да ли има десет километара?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Два километра – три. Ковачевићи су пет и тако даље, али ми смо као грађани гледали огромне колоне те војске, тих наоружаних људи који су ишли на та тамо села и враћали су се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви рекосте, са ове стране се бори територијална одбрана. Шта Ви подразумевате под територијалном одбраном? Ко је ту био? Ко је ту све био у саставу, април, мај, јуни? Која је то војска?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Били су грађани српске националности, који су мобилизирани и биле су војне јединице које су сада мени познате под надимцима Пивски, Нишки, Пивски.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како мислите, сада? Да ли сте тада знали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, откуд сам знао. Нисам тада знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да разграничимо, шта сте тада знали, а шта сте касније чули? Значи, оно што сте Ви лично знали и оно што сте чули? Ви сте виђали те јединице да иду, кажете, камионима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Транспортерима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су имали неке ознаке војне?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам, када сам био неколико пута у Кризном штабу у Каракају, у «Алхосу» видео по више хиљада момака са оним, ајде да кажем, више хиљада, али, видео сам пар пута постројено сигурно хиљаду-два момака са црним рукавицама, одсечених прстију, са капама, кроз ошишане.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су имали неке ознаке, да ли су имали униформе? Како су били обучени?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Били су са црним капама, црним рукавицама, са оним мајицама, «Бели орлови» су писали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте Ви видели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. После сам у тим контактима знао и имао сам контакте са тим људима, да су биле неке јединице Пиварски, Нишки, «Жуте осе», јединице Капетана Драгана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте то чули?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, нисам чуо, ја сам и видео, јер су кроз Козлук те јединице Капетана Драгана тренирале, трчале.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекосте, Нишки, Пиварски, да нисте тада знали, него сте сада, па зато Вас питам? У то време?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам имао контакте са тим неким људима и рекли су ми да се на овом подручју према овим местима где се борбе воде, да ће се

као пребацити те елитне неке диверзантске јединице Пиварски, Нишки, то сам чуо од неких људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, територијална одбрана, били су ови?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Територијална одбрана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су мобилисани ту, локално?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То су били грађани српске националности, који су били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу то били Ваше комшије или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И плус војне јединице ове, кажете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то нека званична војска? Каква је то војска, Нишки, Пиварски, да ли је то нека војска званична, да ли сте Ви питали шта је то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим Вас, многи кажу да су то паравојне јединице. Ја то нећу да употребим, јер неко ко је под оружјем, ко је под симболима, ко је под командом, ко има камионе, митраљезе, ко иде, јуриша, он за мене није паравојна, то су војне јединице, које су биле под нечијом командом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате, под чијом?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био командант територијалне одбране после тог Пажина, да ли знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли га видите овде у судници?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја нисам имао прилику да се окренем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слободно се окрените, ево ту има два стакла, па између два стакла, да ли познајете некога од њих?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Овај господин са наочарима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је Марко Павловић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли још некога познајете? Добро погледајте и први и други ред.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Познајем председника Грујића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. А овај други ред?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Марка Павловића и господина Грујића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онај нам је тамо оптужени мало заспао.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не познајем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не познајете? Добро. Значи, познајете ову двојицу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Марка Павловића познајем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте упознали Марка Павловића, Ви лично?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја морам да кажем да, а и то сви знају и то је истина, да је на подручјима Подриња огромне били ти сукоби, тај рат, зверства та, све. Било је то једна страхота и поготово се појавило доста тих, доста тих неких јединица, команданата и имао сам прилику да једном се појави један човек који је био униформисан и имао је подигнуте рукаве и био је кратко ошишан. Био је елегантан господин, официр, видело се, са хеклером, са пушком и он је тада дошао у посету и рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било, отприлике?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја се не могу сада да се сетим, али је то мај могао да буде. Знамо, да он је се тада представио да је мајор Марко Павловић, да је командант територијалне одбране, посетио је тај Кризни штаб ту, где смо ми седели ту окупљени били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту код вас, у месту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У центру Козлука. Рекао је да је он сада преузео контролу, да ће му бити приоритетан задатак да све те јединице стави под своју контролу, да неутралише та дивљања, убијања, пљачку, отимање, јер се већ то почело појављивати и по Козлуку, нажалост. Одласком овог Пејића, дошао је неки Жућо за команданта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било? Да ли можете да се сетите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Почетак можда маја, почетак маја. Пејић је тај нестао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се враћао после?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Али пре него што је нестао, мене је позвао, дошло је ауто по мене и упознао ме са тим човеком. Рекао је да он иде, а да остаје тај његов заменик и да Козлуку не сме се ништа десити, да ми немамо оружје, да не учествујемо у томе и да ћемо бити под заштитом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли виђали после Пејића када је нестао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Само је једном наишао. Имао је неки велики комби, стао је пред Домом, поздравили смо се. Тражили су мене, ја сам дошао. Поздравили смо се и питао ме: како је, рекох.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту, у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Рекао сам, команданте, тако сам га ословљавао, команданте, како сте Ви отишли, овде се по нама пуца, туче се, ко вас малтретира, Перо Обреновић, Станковић Душан, набројао сам те људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је већ био почетак маја, када он одлази?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како Вам представља тог Жућу? Ко је тај Жућа?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Једноставно сам видео једног човека, кратко ошишаног, са тим рукавицама, подераним на прстима, прљаве униформе је имао, видело се да је био неки ратник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какву косу је имао, како је изгледао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Кратко, кратко ошишан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Боја косе?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Жута, тако нешто, смеђа, не бих сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Виши, нижи, отприлике?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нижи, нижи. И рекао је да ће он бити командант.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чегга?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Свега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Свега?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Свега, они су се тако понашали, да су они команданти били за све. Ту се није, ту није могло да дође до неког разума и до неке приче, они су, ја сам имао прилику, желим ово да кажем, имао сам прилику да видим неке истакнуте Србе како у ходнику мирно стоје, а били су неким функцијама, цивилне заштите, територијалне одбране, полиције. Некакве су тортуре ту биле и над тим људима, једноставно, имао сам осећај да неко однекле командује, да неко

однекле наређује, једноставно, да ли је то из Србије, да ли је то из неке друге земље, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате ту један лист. Ако имате потребу да та имена помињете, то су сведоци којима је идентитет био заштићен раније, тако да их ословљавате са тим, слободно окрените, са тим иницијалом.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Поштујем правила суда, понашаћу се тако, мада не волим те заштићене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта да радимо. Имамо та нека два-три, па ако имате потребу да их поменете.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, стоје мирно Срби у ходнику? Да ли су била међу њима ова двојица?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нису то Срби били, то нису Срби били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Него?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То су били високи функционери српског народа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су то ова двојица или неко други?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То овај овде господин добро зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не можемо да чујемо, микрофон мора да снима.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То добро зна господин Грујић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми морамо да знамо, пошто ми судимо.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Добро. Господин Грујић је имао малтретирања од извесног Пејића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви то лично видели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Лично, лично сам видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је то било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У «Алхосу».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У «Алхосу»?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, куда ћете веће малтретирање као председник општине, када не сме да уђе у канцеларију, него стоји у ходнику. За мене је то понижавајуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је било, значи, пре тог маја, пре него што Пејић одлази?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се мења када долази тај Жућа?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нагоре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нагоре?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нагоре, рат страшно букти, разне јединице долазе у Козлук, покушавају да пљачкају, покушавају да одводе младе жене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко то долази?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ове јединице о којима сам говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се Ви неке жалите? Да ли идете у Зворник?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам имао неколико састанака са тим извесним Жућом и он је неколико пута долазио са транспортним возилима, на којима су били митраљези и стали су у центру Козлука, са митраљезима и чак су једном приликом и пуцали, то грађани знају, две-три хиљаде људи је то знало, да би опоменули те неке, како их је он назвао, лешинаре. Он је рекао, то није војска, то су лешинари. Образложио ми је да они када се враћају из тих ратишта, да онда хоће да те жене купе горе по Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чији су ти? Он каже командант је, чији су ти лешинари?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он је се у почетку представљао да је он командант свима. Ми смо видели да он нема ту контролу, да нема ни Грујић, да нема ни полиција, једноставно, ти су људи долазили из Лознице, Гогићеви неки су се то звали. Звали су се неки Пиварски, Нишки, «Жуте осе», а плус било је и тих неких у српској формацији, територијалној одбрани, војној полицији, одметника, људи који нису поштовали никога. Једноставно, стави оне беле опртаче и ми смо њима морали да родимо четири-пет нових аута. Неће стара, нова аута из гаража. Морали смо да обезбедимо неке девојке, да иду да им чисте као куће. Оне су служиле за силовање и друге ствари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Под ким су били ту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте у то време виђали Марка Павловића? Када Вам се он то представио, кажете, као командант да ће он то да среди? Да ли је то тада било или пре?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја Марка Павловића нити сам знао, нити је он долазио. То се све дешава одласком Пејића, појавом овог Жуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Почетком маја?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Сада, у овом периоду се појављује извесни Павловић у пратњи неколико добро наоружаних момака и били су у униформама чистим. Видео сам да су то овако неки људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се тај Павловић зове?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Мајор Марко Павловић се он представљао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За њега Вас питам?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, он се представио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли он долази када долази и Жућа или је био за време Пејића?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он је био када је био Жућо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тек тада?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Али он се представљао да је командант територијалне одбране и да има задатак да све те јединице стави под своју контролу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то сте нам рекли. Када се ово почиње да дешава у мају, да ли Ви реагујете, да ли се жалите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Разговарамо са Жућом, разговарамо са Марком Павловићем, Брано Грујић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајде да се мало ту зауставимо. Када разговарате са Марком Павловићем, где, колико пута?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имали смо разговоре три пута у центру Козлука.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са Марком Павловићем?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Кризном штабу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вашем Кризном штабу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ха, ми смо га тако звали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оном Вашем?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ту су једно време били Муслимани, па су се Срби одвојили у посебан штаб, а ми смо остали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, и Марко је три пута дошао ту код Вас у центар Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У мају?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И на мој позив, јесте, и на мој позив била је прича околи, једноставно, заштита ових људи, јер, када су се враћали ти ратници са ових ратишта, грађани Козлука, међу којима и Срби, су били под тортурама, били су под тортурама. Ја могу навести неколико тортура које смо ми доживљавали, почев од пљачке по кућама, почев од бирања девојки.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То се све у мају дешава?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато Ви реагујете и зовете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, почев од других елементарних ствари, нама нестаје хране. Ми смо у тоталној изолацији. Ови грађани овде који су данас са мном, представници педесет фамилија, они могу о томе да сведоче, а могло је доста да дође људи, јер ово је истина. Ми смо били у тоталној изолацији. Нити шта радимо, нити можемо земљу да обрађујемо, нити да радимо, нити да производимо, а трошимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли кажете Ви то Марку Павловићу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта он каже?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И господин Грујић је био лично са мном и онда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је долазио заједно с Марком или одвојено или у исто време?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо имали, ми смо од Грујића покушали да добијемо заштиту, јер то нам је био комшија. Онда и он је, ја сам осетио, осетио сам код њега да је изгубио и он компас, да је изгубио контролу, да се снебива, да не може више да управља, да једноставно мењају се ти команданти, мењају се те војске. Чак ми је то у неколико наврата и рекао, да је ово излази изван оквира више, људи долазе ради пљачке, није то више ни рат, ни српство, ни муслиманство, једноставно, из правца Србије преко моста прелазе огромне јединице ради пљачке. А Ви имате у Козлуку хиљаду и петсто кућа нетакнутих. То је највеће богатство, благо. А једна тотална изолација, мислим, није ништа отишло.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта они кажу када им се Ви.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја се извињавам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Узмите ту воду. Шта кажу они када им се Ви жалите на те пљачке, на то да одводе девојке?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, једноставно, они.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Њих двојица?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И господин Павловић и господин Грујић тврде да то нису регуларне војске и да су то, малтене, одметници. Ја се са тим не слажем и поново тражим са њима састанак. И видео сам се неколико пута и онда је дошло до тих сукоба на релацији територијална одбрана, те војне, паравојне, како се зову, не знам ни ја, али, углавном, ја податак да је неко паравојни, не могу да користим, јер те сам људе видео у униформама, са ознакама, војни извиђачи, «Бели орлови», Нишки, Пиварски.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, када Вам је Павловић рекао да је он командант свима њима, јесте му Ви онда рекли, ако је већ командант, зашто не може онда да их обузда? Шта он на то каже?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Госпођо судинице, рат је то био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, схватам. Рекли да он каже да су то одметници?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да је мој однос са командантом Марком Павловићем је био више службени, јер он је дао обећање да неће се Козлук дирати,

да се то неће понављати. Оно се неколико пута поновило. Ја сам имао осећај да и он губи компас, контролу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам је он рекао да су то одметници или да ће покушати да их?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он је рекао да је командант територијалне одбране, да ће ставити контролу, да ће похапсити те, да ће санкционисати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је успео то да уради?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате? Да ли су се враћали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо само чули из прича и од грађана српске националности, да је дошло до тих сукоба између тих јединица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После тих ваших разговора?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Стално су те, ово је веома битно рећи, кроз Козлук и ова места су огромна, огромна била је комуникација пролаза тих војних јединица, возила, јер је то био главни пут. Горе се није могло, рат, овамо се није могло, Србија, Дрина, тако да је то била главна пролазница за све те и за сва ова дешавања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете да нам кажете нешто о предаји оружја? Када сте оружје предали? На чији захтев? Ми имамо овде у овој документацији, значи, списак оружја.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То је ловачко наоружање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то тражио? Када је то кренуло та прича, списак грађана Козлука који су предали оружје?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, ми смо имали неколико састанака. На тим састанцима је био и господин Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је значи било већ, када? После преузимања Зворника или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: После, после.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овај списак носи датум 16. април, када је предато оружје?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја само ово знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Комисија за предају, Фадил Бањановић, Омер Харамбашић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, ми смо добили наредбу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо имали, да Вам кажем, ми смо имали полицију резервну. Свако место је имало полицију резервну и тај резервни састав су чинили грађани српске и бошњачке националности. Дошло је до одвајања полиције. Полиција српска се одвојила у.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Каракај?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, говорим о Козлуку, ја говорим о Козлуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Козлук је имао, значи, полицијску станицу. Та полицијска станица је имала резервни састав, и Бошњаке, и Србе под оружјем и ми смо то по три-четири патролирали, два Срба, два Бошњака, обилазили српска места и муслиманске куће и верске објекте и то је функционисало. А онда је се српска полиција одвојила у једном делу Козлука, то је била српска полицијска станица, а ово наше мало момака, осамнаест-деветнаест остало и онда су дошли ови из територијалне одбране и наредили да се то оружје преда. Ми смо то уредно предали.

Ми нисмо били заговорници тог наоружавања. Били смо против рата. Водили смо кампање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је дошао, ко је наредио да се преда? Да ли се Ви сећате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја мислим да је Пажин био, он је био командант територијалне одбране и тада смо све то сакупили, уредно смо то предали и добили смо ми те спискове, печат.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, ово све што сте предали, ове сачмаре?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Печат, «Српска територијална одбрана Зворник», ми смо то уредно предали оружје. Нама је речено да ће се то оставити у СУП и да ће нам то бити некада враћено. Добили смо уредне потврде, уредно спискове и тако даље. То нам је однето и никада нам није враћено, нити чак имамо право да питамо где се то налази. И морам да кажем да ово оружје нама нису однеле неке јединице из Шапца и из Сарајева, него оружје је покупила српска територијална одбрана Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли ту има учешћа, у тој предаји оружја Марко Павловић? Неко овде од сведока помиње да је он тражио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја мислим да није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је однос био између тог Пеје и Марка Павловића? Да ли су они уопште били у исто време или не? Ви кажете када је дошао Жућа?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја не знам то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја мислим да је однос био између овога Жуће и Марка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А не између Пеје?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Али, видео сам да су супротне стране. Овај је заговарао некакав ред, дисциплину, а овај нешто друго.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Жућа?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је тада био, кажете, Марко Вам се представио као командант свих тих снага или како сте рекли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он је рекао да је командант територијалне одбране општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Територијалне одбране?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ко је био командант? Је ли била војска, редовна, ЈНА или каква? Знате ли Ви када је отишла ЈНА са подручја Зворника? Ми имамо овде неки датум, па ја питам Вас, да ли се Ви сећате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Тамо је био тај Дрински, тај некакав корпус, како знам да је Дрински? Ишли су војним транспортерима и на мегафону, прогласом се представљали да је тај војни, војска Дрински корпус, не знам пуковник како је рекао и тако даље, тако да смо ми то стално са мегафона слушали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте пролазили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, позивали су на предају оружја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли знали ко је командант тој војсци?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Једном сам имао сусрет са капетаном Обреновићем. Он је био командант у Малом Зворнику, касарне војске, са тенковима и овим је био тамо на Каракају и једном сам имао прилику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је имао тамо у Челопеку неку јединицу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, имали су тенковску јединицу у Челопеку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је неки млађи?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Драган Обреновић, не знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам, ја сам имао с тим човеком један сусрет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када, отприлике? У вези чега сте имали сусрет?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, не знам, ја сам, овај Пејић, Пејић је, овај, Пејић је наредио да се то над Козлуком не ради, пошто су почеле негативне ствари, ја сам отишао до њега. Он је онако љут сео у неко ауто, мене је убацио тамо у то ауто, не убацио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пејић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и онда смо преко моста ишли. Сви су му се склањали, сви су мирно. Ногама је развалио ту касарну тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То када сте прешли у Мали Зворник?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Србију?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ушао је у касарну, ногама је развалио и све их је наружио и наредио да иду два војна транспортера у Козлук. Са заставама дошли су југословенске заставе, дошла су два транспортера и дошла је регуларна војска и тих десет, петнаест, двадесет дана ништа се није дешавало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Они су ту чували?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су били ти, тада сам упознао и тада сам ја видео и схватио да то командно место Пејића, Жуће, има неко место командно над свима, јер видите, он је командовао и полицији, и војсци и цивилној и територијалној. Својим сам очима видео када је галамио. Био сам присутан ту, у тој касарни у Малом Зворнику и они су га слушали. Нама двадесет дана није ништа, када су војске пролазиле, онда је било мирно, нису нас дирали. Развијали су нам флаше о куће, псовали су, стајали су по стотине, вршили нужде ту, то је веома ружно било. Али, када је дошла та регуларна војска, никаквих проблема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је отишла та војска?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ех, када је отишла војска, ја сам рекао шта се поново почело дешавати. Долази тај Жућо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То, када је отишла та званична војска?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, долази Жућо, долази Марко Павловић, долази време ужаса, мај, јун месец, тотална, тотална дезоријентисаност руководства општинског, цивилног, полицијског, дивљање ових паравојних, војних.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, најгоре је било у мају и јуну?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јун месец је био најтежи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јуни? Ви сте 26.06. напустили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био главни у мају и јуну по Вама у Зворнику?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Због чега? За који ресор?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он је рекао да је командант територијалне одбране, даље, имао је са нама састанак, даље, видео сам да командује једноставно, да су уз њега ишле те јединице, био је доста строг и рекао је да неће дозволити те неке ствари, али шта се даље дешавало, да ли је ситуација на фронту била другачија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каква је била улога Грујића? Шта је он био? Овај територијалне одбране, а овај? Која је његова функција?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Председник српске општине Зворник, јер дошло је до поделе општине на тај муслимански и тај српски. Једна екипа је предводила Муслимане, а други су предводили Србе. Козлук је остао у тој српској општини Зворник, остао је као једно место неутрално. Ми смо се борили да не ратујемо, да ово и у то једно време смо били заштићени и није се дешавало ово о чему сам говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да је била Привремена влада, да је постојала у то време?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ми смо знали да, пошто је локална радио станица «Глас Дрине» радио, тако смо некада могли чути неку вест, а ми смо у тоталној изолацији били, кажем Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је Вама дао пропусницу, поменусте, Ви сте једини имали пропусницу, тако да идете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Господин Пејић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пејић Вам је дао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Када смо ми хтели да прођемо према Тузли, онда смо, ја мислим да се зове поп Качавенда, Василије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из Бијељине?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, он је највећи тај верски поглавар код Срба био ту и био је Мухамед ефендија Лугавић код Муслимана и та двојица и ја сам био тада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте тада добили ту пропусницу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и био је Мухамед.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да можете по Зворнику да идете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, не тада, него када смо све то причали, онда сам ја рекао, па, ко гарантује за то, рекао је Пејић, а пошто су ови Срби били у ходнику, нису смели бити са нама на састанку, онда сам ја рекао: па, хајте, дођите да видите доле, па, ко вам гарантује безбедност.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То, када сте ишли тамо у «Алхос»?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја, рекох вам, гарантујем. Он се насмејао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда је Пејић дошао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Онда је Пејић, е тада је тај Жућо био у пратњи њега са тим рукавицама, њих је пет кренуло доле у Козлук и ушло међу десет хиљада људи. Тада смо и питу појели, та се пита спомиње овако као, мени се подбацује у мом народу, да сам издајник био због те пите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питу са Пејићем?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, а Срби опет да сам и тако даље, али ја мислим да тај састанак је имао одлучујућу улогу, да не дође до покоља, јер је једна група Муслимана хтела у тај некакав пробој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да иде по сваку цену?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, а нису знали шта се горе дешава, нису видели, а ја сам видео. До Каракаја је било најмање десет барикада, са добро

наоружаним људима, једноставно и тако даље. На том састанку, на том разговору, на тој, приликом поједене пите је Пејић рекао да ће гарантовати безбедност и дао ми је, мени. лекару и још једном момку пропусницу ту и ми смо онда неколико пута могли да одемо, када нам је зафалило лекова да се састанемо са господином Грујићем. Добили смо један санитар да би те, било је доста трудница, па смо те мајке које су се порађале у Лозницу возили. Било је потребе за тим и то смо добили и тада је било то нормално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко Вам је обезбедио ту храну, лекове, санитарска кола, ко је то ургирао? Кога сте Ви молили, ко је Вама био надлежан за то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја знам да сам молио господина Пејића, а он је издао наредбу општини, тј. Брани Грујићу и мени је Брано Грујић послао санитар и послао ми један камион у коме је било лекова и хране и тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је отишао Пејић, да ли су и даље морале да буду пропуснице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, јесу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је онда давао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, давала полиција, полиција српска давала, давала српска територијална, ми Муслимани ту нисмо могли добити. Врло је мало Муслимана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте имали Ви и даље у мају и јуну пропусницу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам имао стално, повлашћену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ону стару?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Повлашћену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте морали нешто да обнављате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Тамо где је мајор Пејић потписао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је важило?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То је важило и сада, мени се чини доле. Он је био човек који је ведрио и облачио и ја сам, ја сам, мислим, то нека се зна на суду. Ево, слушају и Срби и Муслимани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај ваљда и није жив?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, он је онда господин Грујић, ми смо добили тада и санитар и једно шест-седам мајки спасили да се породе и ту храну и то је тако било, све до тог неког крај маја, почетак јуна, када је стварно постало несношљиво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кома сте се тада обраћали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Свима редом, свима редом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте се Грујићу обраћали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесам и међународним, ја сам онда повукао потез да убацим међународне организације.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу дошли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, од Црвеног крижа, до разних тих европских, до неких међународних, до новинских тих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу долазили у Козлук?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесу долазили, јесу долазили, чак је, какво је стање било да је, чак једном тим лекарима без граница отето возило, нов цип је отет. Лекари дошли да помогну и Србима и Муслиманима и свима нама, а те банде узму, ишћерају те све лекаре стране и отму ново ауто, тај цип један велики, нов су отели. И то је доказ о тоталној једној, тоталном једном том безвлашћу. А онда су упали ти, кажем Вам, међународни, упали су ти одређени, ја сам ишао на карту тих

посматрача европских, лекара, Црвеног крижа, тако да за некакву одмазду Козлука, покољу Козлука или било шта је било касно. Јер, над нама, било је на свим станицама и мислим да и Грујић и његови неки сарадници нису то имали на уму, тако нешто да се дешава, јер у разговорима са Грујићем, видео сам да, човек је изгубио једноставно контролу. Више то није то, једноставно се откинуло једној контроли све. Ми смо неколико имали састанака, разговора, прича да би се онда иселили, да би изашли, једноставно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После овога за Тузлу што сте хтели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је и даље била та идеја да се исељавате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, народ је већ ишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кренуо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Народ је, на пример, вратили су се људи у Шепак, вратили су се људи у Скочић, вратили су се људи у околна места, људи су за ове паре, плаћеници ови, они су одводили људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је већ мај месец?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, неко ко је имао паре, да тако да је у Козлуку остало можда негде око једно три хиљаде становника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У јуну месецу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, крај маја, почетак јуна месеца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли још некада покушавали организовано?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, то за Тузлу није могло?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, нисмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте желели да идете или не из Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У почетку ове приче и овога, сигурно смо хтели да направимо, да побегнемо од рата, да не учествујемо у овоме, да направимо, јер је било добрих Срба са ким смо могли неке ствари направити. И дан данас има, међутим, када се ово отело контроли, када је, они су се, враћали су се некада са ратишта, да су ови камиони толико било лешева, да је крв ишла по тим камионима. Ми смо морали цревима да перемо пут, да не би једноставно била, да се не би та ситуација погоршала. Било је то време хаоса, крај маја, почетак јуна, јун, једноставно, улазак у нешто што, хоћеш ли заспати, хоћеш ли се ујутру пробудити. У једном си тоталном окружењу. Рат бесни, нема више истакнутог вође, ни војног, ни цивилног, који је могао нешто да гарантује, једноставно једна тотална дезоријентисаност и тако даље. Било је чак прича да, када сам ја причао са тим људима, рекао сам шта би се то са нама могло десити. Рекли су, најгоре што се вама може десити је да вас све фино, лепо покупимо па до Калесије. Ту је била линија разграничења, да ту вас предамо и ту ће бити ето та некаква муслиманска држава, а ми Срби са вама нећемо да живимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко Вам је то говорио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То је рекао Жућо, Жућо ми је то два пута рекао, питао сам га, команданте, ево видите, нешто се ово каже, ја мислим да нећете бити побијени, али мислим да најгоре што би се са вама могло десити, да вас све један дан покупимо и да вас на линију разграничења гурнемо и да то Козлук очистимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте Ви рекли на то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Шта ћу рећи, нисам смео ни да причам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте мислили? Да ли је то добро решење или не?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, у почетку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви лично?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У почетку сам мислио да су то све глупе идеје и да неће бити рата, неће бити ништа. Али, како је дан одмицао, све је постало теже, поготово у јуну. Видео сам да и ова територијална одбрана, господин Марко Павловић са мношћом када је разговарао неколико пута ми је рекао где су «зелене беретке». Ево, нападају са ове стране, ево убијају овога. Кажем, команданте, па, дајте, молим Вас, у Козлуку нема «зелених беретки», у Козлуку нема наоружаних људи, у Козлуку имају само цивили. Па, чак су један исценирали напад, организовали су у оквиру територијалне одбране српске, на челу са господином Павловићем, да једни нападају, да једни бране Козлук.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пред сами наш одлазак, тада се појачава једна тактика застрашивања људи, једна, ствара се једна напетост, бацају се бомбе. Ја, ево и данас одговорно тврдим да је козлучки народ био ненаоружан, да козлучки народ није био за рат.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, да ли је тада први пут било да се у Козлуку пуца?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је пуцао на кога? Ноћу, дању, како је то било, то што кажете да је исценирано?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: По званичним причама, «зелене беретке» напали су Србе, али ја кажем, у Козлуку су били Муслимани, три хиљаде Муслимана, «зелене беретке» напале Муслимане. А званична верзија је верзија, која је истинита је била да је исцениран напад од стране српске територијалне одбране на Козлук. Поделили су се у припреми те акције су обележене српске куће, одређеним знаковима, одржан је састанак у правосланом, код цркве православне, где је господин Павловић издао задатке ко ће бити нападач, ко одбрана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте Ви чули?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не чуо, о томе има изјаве сведока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од кога сте Ви то чули?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Постоје изјаве сведока, грађана српске националности, званичне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су те изјаве?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У судским међународним и другим судским, значи, ово што сам рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што сте помињали неко име, ко Вам је то причао? Ко Вам је то рекао за обележавање, да ли можете да се сетите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, ја сам рекао следеће: у јуну месецу се исценира напад на Козлук, врше се припремне радње, одржава се састанак српске територијалне одбране у православној дворишту, православне цркве у Козлуку, обележавају се куће српске и о овим радњама имају изјаве Срба, чланова територијалне одбране општине Зворник, дате међународним и другим институцијама. Ја о овоме даље не бих говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било после тог напада? Колико дана је прошло?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Рањен је један Србин, раниле га «зелене беретке», а онда поново тортура, застрашивање, а ми имамо данас податке да је тог Србина ранио Србин, то се зна, бачено је седам-осам бомби у дворишта, максималан степен застрашивања људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте тада били у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, ја из Козлука нисам излазио, ја само што сам појачао притисак на европске посматраче, на верске ове вође и на неке институције лекара без граница, да буду ту присутни, јер ако причамо о некој војсци, та војска се мора видети. Ако је некаква јединица «зелене беретке», па где су, ако је неко некога убио, где је то, мислим. Рат када је, мора се неке чињенице видети, тако да уз присуство ових институција о којима сам причао, избегнуте су неке тортуре. Сећам се да је тада Марко Павловић дивљао по Козлуку, да је чак и на мене галамио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пред, да, где су ти, ја кажем, команданте, ја Вам дајем моју реч да нема никаквих «беретки», да су то једноставно и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је он дошао у Кризни штаб?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, да. Ту ноћ је тражио са многим састанак. Поредом је неке момке уза зид и тражио да ја дођем. По мене су одмах дошли. Додуше, када сам ја дошао, он је био разуман и рекао је тим момцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је Вама рекао, да је неко хтео?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Скинули су оружје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да неко има оружје у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Рекао ми је, господине Бањановићу, Ви сте мени дали реч да неће бити пуцања, да нема «беретки» и да неће бити напада. Ја кажем, команданте Павловићу, ја и даље стојим да у Козлуку нема ратника, нема «беретки», нема оружја, да нисмо за рат и ево спреман да идем од куће до куће, јер некога морамо наћи. Ми смо се плашили људи са стране, јер и код нас Муслимана су се неки људи долазили са стране, убацивали и покушавали неке приче и неке воде. Ми смо то одбили. Ми смо то одбили, јер ми смо били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Те ноћи када су те бомбе падале, где су падале?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: По двориштима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте чули?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Детонације видели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Осетили детонације, видели, ујутру заједно са.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле је то дошло, да ли сте могли да утврдите ко је то био?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја нисам, госпођо судинице, био у позицији да ја то утврђујем. Ја сам био обичан грађанин, мало можда дужег језика и храбрији мало, али то су утврђивали српска полиција, српска територијална одбрана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је у то време било некога од српске војске и територијалаца у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико их је било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су као бранили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Они су боравили ту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су имали матично одељење територијалне одбране. На челу тог матичног одељења је био Шакотић Влајо, домаћи Србин, који је био командант те српске територијалне одбране за Козлук. И они су као бранили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То нема везе са оним Кризним штабом што помињете, полиција, то је друго?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су били сви у вези.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то било све у истом простору?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су били сви у вези, српска полиција, српска територијална одбрана, они су били у вези.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сви су били у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви, имали сте свој Кризни штаб са полицијом, резервном?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нама су прилазили и честити Срби и сви међународни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви између себе, нисте се борили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, никада и руководство општинско је ту долазило. Господин Грујић је долазио, Марко Павловић је долазио, Пејић је долазио, Жућа је долазио и тако даље. То је била једна јавна зграда усред центра. Свако је могао да наврати, ту смо имали храну, делили, покушавали да направимо мир и да неутралишемо те неке, једноставно, зле људе који су хтели да направе тај покољ у Козлуку и убиства и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте да сте снимали скуп у Дому културе? Када је то било, када је био Марко Павловић? Да ли се сећате тога?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја се сећам састанка на којем је господин Марко Павловић био са сарадницима и на којем сам ја био са сарадницима и на којем смо позвали једно двадесет-тридесет домаћина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, и Срба, и Бошњака, и Хрвата, и Рома. Тај састанак можда једно педесет људи је било. Ултимативно смо тражили да око оружја се разговара. Господин Марко је тражио да се то оружје преда, ко шта има, јер често су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, малопре рекосте да није он, него да је Пажин?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим Вас, молим Вас, нама су често, нама су сада велики директори ових медијских кућа који се представљају демократе, често ишли микрофонима и позивали, грађани Козлука, предајте топове, предајте зоље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи то је било након што сте ви предали, и даље траже да још нешто предате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, стални притисак, перманентни је био на Бошњаке да предају оружје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да нисте можда још нешто задржали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Зоље, топове, осе, не знам ни ја шта више нама, ја говорим за Козлук, ја говорим за Козлук, Скочић, Шепак, за ту регију говорим. Јесу ли имали Ковачевићи, Сапна, Калесија, тенкове, авионе, ја то не знам. Ми смо били у тоталној изолацији, тотално од рата, а за Козлук знам оно што смо имали ловачког наоружања, пиштоља, пушака, уредно смо предали српској територијалној одбрани, за којег смо уредно добили потврде. Али често су ти војска ова редовна ишла је транспортерима и позивала, често су неки ови ишли и позивали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да се нешто преда?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и господин Павловић је био у једној таквој мисији, да се та тешка наоружања и ја сам само молио да се тај састанак снимим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту, око оружја?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Једном да се зна ко шта заступа, ко шта прича. Павловић је био против, ја сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам рекао да нећемо држати састанак, ако се не буде снимало. Да се јавно сниме и да се једном рашчисти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видео камером?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, све да се доведе и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је та касета?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате? Није приказана у Хашком трибуналу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. И Марко Павловић је после пристао и рекао, па, нека се снима и није то само један састанак. Ми смо имали неколико састанака по тим местима где смо тражили да се на нас, који смо лојални, који смо предали оружје, који смо организовали живот, који смо имали мултиетничке средине, где није било рата, да се над нама не врши терор тај, напади некакви, јер ово у јуну месецу је био исцениран напад српске територијалне одбране на, као да су то «зелене беретке» нападе, а да српска територијална одбрана да као брани. И тада је дошло до рањавања појединих чланова српске територијалне одбране и имају искази око састанака, око поделе задатака, обележавања кућа о којима говоре грађани српске националности, припадници територијалне одбране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било, Ви рекосте онда ови Шепак, Скочић су се вратили, јер вам нису дали за Тузлу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било са њима? Да ли они остају у својим местима? Видим сада приликом овог исељавања и Скочић је ту? Када су они поново дошли и како је дошло до тога? То није баш разјашњено мени до сада. Када се они поново враћају у Козлук?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Скочић је посебна прича, посебна прича.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је дошло до тога да и они оду са вама?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја ћу Вам рећи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Прво, мислим да ће Скочић бити посебна прича, због жртава које су се тамо десиле. У Скочићу је нестало, побијено четрдесет Рома, међу којима и петоро деце, о којима државни судови Босне и Херцеговине за сада шуте, значи, погобија људи у Скочићу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре овог датума када сте ви изашли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, да, Скочић сигурно да ће, о Скочићу ће морати прорадити здрав разум, и Срба, и Бошњака, истина ће се морати знати, јер је тамо настрадао велики број људи. Ми имамо списак да је то једно четрдесет Рома побијено, од тога петоро деце. Имамо да је негде око двадесет момака, и тих жена, деце, када су остали у пробоју, да су и они побијени. Значи, овог света што је остало, ја сам отишао горе у Скочић и рекао да услов, заправо мој је био да и ми, да кренемо, да иде и тај део Скочића, јер је то остало врло мало народа, око двеста људи. Онда су они мени, ја сам рекао, пошто сам знао да је то мала група људи, да може доћи до свега и ја сам отишао горе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када, када?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, то се дешавало 20. можда 26.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 26. сте Ви напустили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Када смо ми ишли, онда су се они нама исто прикључили, тај дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај дан?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, тај дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, два километра има?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Има, има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, тог дана сте Ви њих, као услов прикључили да идете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Мој је услов.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које услов?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Био је мој услов, када сам разговарао са људима који су ми пренели наредбу о исељењу, о депортацији, ја сам онда покушао да то мудро мало изведем, да отегнем мало, да би придобио и те људе, да их пусте из Скочића и пустили су да се прикључи тај конвој двестотине људи из Скочића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, тада су они дошли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Никоме ништа није фалило, они који су кренули, а ови што су остали, што нису хтели са нама, они су пошли на ту тамо страну где је рат и они су побијени негде двадесет тих људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Према Тузли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, према тим Ковачевићима и Сапни, у тој зони. И десио се покољ тих Рома, о томе сада, кажем, не бих говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ови из Шепка, они су касније дошли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, они су мимо овог конвоја, депортација Шепка је мимо депортације Козлука и Скочића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дајте да мало попричамо о полицији. Шта знате о полицији и уопште команди? Да ли Ви знате нешто везано за Зворник и за ту полицијску станицу код Вас? Кажете, одвојили су се,. Да ли знате да се одвојила полиција и у граду?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим Вас, ја само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оно што Ви знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја само желим да Вам кажем да сам ја био одборник у Скупштини општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре рата?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да сам био одборник у име Социјалдемократске партије, значи левих снага. Нисам припадао СДС, СДА, националним овим партијама, тако да добро ја ситуацију познајем, али нисам ништа био питан, јер ми смо били у једној тоталној мањини. СДА и СДС су тада владали. Били су политички партнер за разговор, тако да је у име муслиманског народа господин Абдулах Пашић, Јусбашић, једна екипа бошњачких функционера преговарала, у име Срба је била друга група функционера и они су имали честе састанке у Зворнику, у Малом Зворнику. Познат је састанак у том «Језеру» тамо у ресторану, хотелу у Малом Зворнику, где су били некакви ти шефови, војни ти Аркани, којекакви. То се прича о томе, имају записи и тако даље. Јавност зна да је дошло до поделе, да је формирана српска општина Зворник, да је формирана српска територијална одбрана, да је формирана српска полиција, да је на другој одмах контра страни остало ово што је остало, да су се и Муслимани организовали, али ја о томе не могу ништа да причам, јер ја сам био ван и територијални и ван сваке, јер смо ми били у Козлуку у једном тоталном окружењу. Знам да је у Челопеку доле било стационараних тих тенкова, знам да је полиција била, знам да сам са неким Србима покушавао да направимо нешто ми ново, међутим, није то могло.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ајде да дођемо на овај дан, 26.06. Шта се дешава, кажете тај напад неколико дана раније?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Хоћу само ово, молим Вас, питали сте ме око, овде се мора констатовати да је у Зворнику постојала полиција, српска полиција је постојала и полиција је обављала део радњи и у Козлуку и у другим местима. И сигурно да од тих војних фактора које сам набројао, значајно место је заузимала и српска полиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је, значи, она локална полиција и резервисти, резервна полиција?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, значи, некакву одговорност и позитивност, не знам како да кажем, али, евидентно је то, грађани Зворника знају, то зна сва јавност, да је полиција у Зворнику српска одиграла своју улогу и у депортацији и у масовној пљачки, и у одређеном одвођењу људи који су нестали, јер је та полиција дежурала, та полиција је организовала, та полиција је обезбеђивала аутобусе, камионе и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је та полиција имала свој део и у Козлуку, кажете, била је полицијска станица?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Издвојена?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имали су одељење. Како су они, ја не знам, али знам да је била полицијска станица Козлук, мултиетничка, дошло је до цепања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су се поделили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда сте ви имали оних својих осамнаест, је ли тако?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Седамнаест, осамнаест, тражили да предамо, ми смо то све предали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ти су се разоружали, ти резервни ваши?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било, мај или јуни?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не могу да сетим, али има тамо записник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хоћемо да дођемо на 26. јуни?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Како Ви кажете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците, шта је било, колико дана пре тога, кажете, је био тај напад?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја желим да констатујем да је комплетан јун био изузетно тежак за све грађане. Навешћу један пример, једне тортуре тих самозваних неких вођа које су скидали грађане српске националности. На пример, узмите једно место кроз које пролази две-три хиљаде људи, мајка, сестра, а они скину човека Србина гола, скроз и ставе га ту да стоји читав дан и пролази народ, гледа, пролази ти мајка, пролази сестра, пролази дете и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко су били ти Срби?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То су били домаћи Срби, домаћи Срби из Кисељака, српског једног места до Козлука, из Малешиха, једног места до Козлука, то су били Срби, који су, ето, рекли, немојте бар те комшије дирати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ко им је то радио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Радили су ти такозвани, те јединице о којима је Марко Павловић рекао да ће их стати, да ће их средити, да, пазите, опет кажем, нећу да споменем паравојне, јер ти су људи командовали, имали ципове, имали аута, униформе, некакви Пиварски, Нишки, Жућа, Драганови, «беретке» некакве, било их је као лешинара над тим Зворником и тако даље. Значи, у том јуну је дошло до

малтретирања и домаћих тих грађана српске националности који су бежали од рата, који нису хтели на страже. Ако је неко помогао Муслиману, ако је стао са Муслиманом, он је био одмах линчован, доведен на тортуре. О томе постоје уредна имена, датуми и то је податак који је јаван и говори о једној, када су свом властитом народу тако радили, онда, дешавало се што се дешавало, над Зворником зна се шта се све дешавало, тако да је јун био страшно, четири-пет локација где су људи одведени, нестали, побијени. Ми смо били сведоци проласка великог броја аутобуса где су људи овако седели, овако су седели. Ти су људи одведени, око хиљаду људи који су побијени, нестали.

Констатује се да сведок ставља руке на потиљак и сагиње главу, када објашњава како су људи били смештени у аутобусима који су пролазили кроз Козлук.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте. О томе може најмање пет стотина људи да сведоче, какву су тортuru имали ти суграђани и сви сада знамо, нажалост, да су то наши суграђани, породице, мајке, браћа, који су побијени, одведени, нестали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле су ти аутобуси долазили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Из правца Зворника, из правца Каракаја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Из правца Каракаја, ишли су кроз Козлук и одредиште је било Бијељина, тј. Пилица, Пилица, Пилићи дом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви то сазнали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: После.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После тога?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Тада смо само видели огромне количине тих аутобуса, «Дрина транс» и други и те људе проведене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је у јуну било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и када све ово набрајам, ми смо знали да се и нама ближи крај, да ћемо бити побијени или да ћемо бити побијени или да ћемо бити депортовани, или да ћемо бити нешто. Једно јутро пошто је мени прећено да ћу бити ликвидираан, убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко Вам је претио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имао сам податак од мојих комшија, Срба, да се ови људи спремају да ме ликвидирају и предложили су ми да спавам на различитим местима, крио сам се. Једно јутро је дошао по мене човек, веза, момак који је дежурао у Кризном штабу и рекао да ме хитно траже у полицијску станицу, доле, то је та српска полицијска станица. Ја сам одмах отишао, јер сам имао добру сарадњу и са попом, и са ефендијом, и полицијом, и општином, јер не би направили ово што смо направили да није било те координације. Тамо сам затекао Брану Грујића и затекао сам Јову Мијатовића, мислим да је он посланик био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је био посланик?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Народној скупштини, негде је био, у Сарајеву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Сарајеву? Када је то било, да ли је то било ноћу или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ујутру, ујутру.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то био тај дан, 26.?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Неко је послао по Вас?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Дошао је ваљда полицајац у Кризни штаб, хитно Фадил да се јави у полицијску станицу. Они су са мном имали исте секунде, момак је дошао, одвео ме, ја сам доле отишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је било то јутро?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је било сати, да ли је то рано било? Када сте Ви долазили ујутру у станицу, да ли знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, не могу рећи, али јутро је било. Ја сам некада са Браном Грујићем се знао и насмејати и руковати, онако, комшијски. Јову нисам познавао, јер, познавао сам га као посланика, али то јутро видео сам да су нешто били смркнути, да није тај сусрет био нешто овако. Ја сам нешто претпостављао да се десило, да су неког потурили у Козлук, да су нешто нашли, да нешто хоће да направе. Видео сам, људи су смркнути, видим Брану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је ту, у Кризном штабу у српској полицији?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, то се дешава у полицијској станици у Козлуку, српској.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И онда ми је речено да хитно људе морам сакупити и да морамо да одмах изађемо из Козлука. Први ми је то рекао Брано Грујић, али то када ми је рекао, ја сам имао осећај да то он не наређује мени, него, једноставно, да је дошао да ми пренесе. Ја сам видео да је то негде одлука пре донета, да је неко наредио, донео је, видео сам, ја сам рекао, Брано, па, где, шта, како. Морате се искупити за неколико сати и тако даље. Било је ту још неких људи, тих војних старешина и тако даље. Јово ми је рекао, мада ја никада у интими нисам био са њим да бих, Мијатовић ми је рекао да немам ја алтернативу. Ако не изиђемо, да ћемо бити побијени и онда ми је и Брано рекао да, господине Бањановићу, ми више немамо овде контроле, видиш, рат дивља, жртве су велике, ви се морате хитно покупити, хитно одавде да идете. Ја сам рекао, човече, две-три хиљаде људи, како ћемо организовати? Рекао ми је да ће они обезбедити аутобусе, камионе и да ће, али ја сам имао, то желим можда по први пут овде јавно да кажем, нисам до сада то изјављивао, ја сам већ имао податке да је пре на дан и ноћ Козлук био опкољен са два обруча, разних војски, разних полиција и свега и да су ме упозоравали неке комшије, грађани српске националности, да не правим никакав погрешан корак, у смислу да идемо на некакав јуриш, у некакав пробој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли видели Ви тај обруч који вас је опколио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам покушао да прођем до једног места, пре на дан и видео сам појачане барикаде, али ја нисам ходао по шуми. Било је то опасно, али тај податак који сам ја добио, са два извора, из два различита извора од двојице грађана српске националности, био је добронамеран. И стварно они који су покушали пробој, они су побијени. Неких осамнаест људи који није хтело са нама у овај конвој, у ову депортацију, је побијено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После, пошто сте ви?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо отишли, а они су остали, тај дан, тј. сутрадан и они су пошли да прођу и они су побијени. Значи, тај податак је био тачан. Овде морам да истакнем да је ово било већ на вишем нивоу одређено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, да се ми депортујемо, јер наједном се појавило двадесетак аутобуса, камиона. Ја морам рећи да никада више нисам видео концентрације војске, полиције, малтене, поред сваке куће два до три човека су била наоружана, који су пожуривали народ, гурали, ајмо, крени, иди. Нису дозволили ништа да се носи и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То се већ, значи, док Ви разговарате, колико се Ви са њима двојицом задржавате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Врло кратко, врло кратко, петнаест, двадесет минута, јер ја сам видео да они са мном немају дијалога, да немају разговора, једноставно, осећао сам да је и њима неко наредио, да је то наредба, једноставно, да се пакујемо, да идемо. Није ми тај Бранин био сусрет са мном, некада смо и седали, поразговарали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви могли да се, да ли то они преносе наредбу, или је они дају, како, да ли сте Ви могли томе да се супротставите, јесте покушали да кажете да нећете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, ја сам само рекао, да ли може мало дуже да то буде, док се људи сакупе. Онда ми је Јово Мијатовић рекао, господине Бањановићу, не играј се, бићете сви побијени. Видео сам да ђаво не игра, нема ту, имам податке пре на два-три дана да смо опкољени, имамо већ податке да тенкови ту долазе, то јутро у центар Козлука. Никада тенкови нису, два-три велика тенка долазе. Огромна концентрација полиције, војске, ја не знам ни одакле ти толики људи, тако да није било ту, сулудо је било нешто. Ја сам ипак човек који је добро ценио ситуацију и видео сам да је господин Грујић, да је и Марко Павловић, да сви ти људи у Зворнику су једноставно изгубили контролу, да једноставно је хаос један и да ту се више не зна ко пије, ко плаћа и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта они кажу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Када сам се враћао, када сам се враћао, већ сам видео у центру Козлука, то је педесет метара од полиције, видео сам три тенка и велики број војних возила, транспортера и већ се по улицама редала та војска и полиција. Већ, на пример, пошто је Козлук ушорен, поред сваке куће је стајало по пар тих војника, по пар полицајаца. Са оружјем су били, већ се прве куће почеле палити, у насељу Мархоши је запаљено четири-пет кућа. То је једно насеље, из центра се овако види, тако да су то веома језиве слике, знате, Ви идете, а нисте ни макли од куће, а већ четири-пет кућа гори. Поред сваке куће огромна количина војске, тенкови, транспортери, пуца се. Чак је том приликом рањен Галиб Хаџић и онда су хтели ти, као војници да га возе у болницу, толико су били добри. Ја сам рекао, не, тог смо Галиба ми нешто премотали и ставили га у тај аутобус.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте се Ви растали од Бране и Јове, где одлазите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Отишао сам у тај штаб.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај Кризни, ваш?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Једно сто метара од полицијске станице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли видели, шта је са њима двојицом? Они одлазе или остају?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја мислим да су они остали. Остали су, али, ево, ми се нисмо ни поздравили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли их после видели када сте кренули?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био Марко Павловић ту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја га нисам видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тога дана?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, само сам видео његову наредбу. Када смо ми потписивали ове, да добровољно предајемо имовину и да остављамо српској општини, додатно откуцана наредба је била са потписом команданта Марка Павловића, значи, списак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је писало на њој?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, не знам, да добровољно напуштамо Козлук, да добровољно одлазимо, да нисмо присиљени, да сву имовину остављамо српској општини, српској територијалној војсци и тако даље и доле је писало «командант ТО српске општине Марко Павловић» и он се потписао лично.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тог дана га тамо нисте видели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је командовао том војском и полицијом? Кажете, то је велики посао, пуно војске, ко је ту на терену командовао њима свима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То је, верујте, било као на филму. Три – четири су тенка била у центру, било је доста војних возила. Поред сваке куће су били, две-три куће, три-четири човека са оружјем и само су народ погуривали као стока да иде и да не сме ништа носити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је народ обавестио да излазе?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам дошао у тај Кризни штаб наш и рекао да ми морамо се сада хитно покупити, да је наредба дошла из Зворника да морамо ићи, да ће нам доћи аутобуси. Када смо ми то већ причали, аутобуси су већ почели долазити, тако да, пре него што је нама дошло да се саопшти, већ је то неко разрадио, јер ваља петнаест-двадесет аутобуса обезбедити, камиона, толику војску и тако даље. И ми смо онда ишли у тај центар, у то задружно двориште. Сви смо били ту на окупу и прилазили смо једном столу где смо добровољно потписивали, Бањановић Фадил са два своја члана, потпише се и иде у аутобус, иде у аутобус, иде и тај народ, три до четири сата, па можда и четири пуна, био је у аутобусима, док смо сви ушли. Ја сам мало отезао тај полазак, док смо једно педесет-шездесет људи извукли из кућа, молећи их да крену, а и Скочић нам се прикључио, две стотине људи. Неких седамнаест-осамнаест људи је остало и ти људи нису хтели да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, тог дана је то организовано да и Скочић дође?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте. Седамнаест, осамнаест грађана није хтело да иде. Речено је, ви ћете бити побијени, нећете изаћи из Козлука и ти људи нису нас послушали, они су нажалост данас мртви, побијени су на тим барикадама и тако даље. Ми смо, улазећи у аутобусе били прегледани, помало и малтретирани, жене, мајке, сестре, деца су прегледане, ти разни, ја морам овде сада да кажем, да један велики број комшија смо препознали, али морам рећи да један огроман, огроман број тих неких људи је био са стране, које ми никада нисмо ни видели. Да ли су то биле те јединице којима је Козлук био обећан за пљачку, али, углавном, било је малтретирања и мајки и сестара и претресања и додиривања и отимања накита и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте Ви могли да понесете од ствари?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је рекао да не можете ништа понети?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ти команданти, та војска ту што је била. Ништа не можете понети, нити је ко шта понео. Ја сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте понели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам био у панталама и кошуљи. Имао сам можда нешто мало пара уза се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Документа лична?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Храну?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ништа, ништа, јер смо били претресани на том пункту у задружном дворишту. Били смо претресани на улазима у аутобусе и камионе и то морам Вам рећи, веома дирљиве сцене, веома сцене које не служе на част никоме, једноставно је било свашта. Брану Грујића, Марка Павловића, тај дан нисам видео и мислим да и он и Јово, да је то био наш задњи састанак, да су отишли у непознатом правцу, али да, видим да су били видно узрујани, нервозни, нешто се крупно дешавало, неко је, ја ни дан-данас не знам, али то господин Брано Грујић добро зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На шта мислите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, пазите, залажемо се за некакву лојалност, залажемо се да неутралишемо то, залажемо се за ово, а онда долетимо и кажемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви то очекивали да ће они доћи да ће да вас тако иселе или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја, пазите, крајњи је циљ био да ми опстанемо, да живимо и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваш?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте. У некој коначној верзији, у некој коначној верзији, у некој коначној верзији да седнемо и да се договоримо и да ту имамо времена и да, пазите, па, нама је остала огромна имовина, То је огромна имовина, огромна, па ми ништа нисмо могли, па људи само мајицу и кошуљу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта се десило са том имовином, када сте први пут сазнали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо све добро сазнали, све добро знамо, имамо све добре податке. Имамо податке из извора српске територијалне одбране, српске полиције. Имамо и спискове и потврде и тако даље. То је била највећа пљачка, која се икада могла десити да у хиљаду и двеста кућа, шлеперима се превлачило у Србију, техничке робе, ратни плен огроман и тако даље. Само више од стотину и двадесет трактора, петнаест комбајна, велика механизација и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је нешто од тога нађено, враћено?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. И то је предмет који нас је погодио, поред те једне тортуре, ако гледате сестру да вам неки балавац рукавицама пеља, да је скида, да је раскопчаје, да ти мајку од педесет-шездесет година некакав војник, под упитником, то су биле невиђене тортуре и то нису, то су радили, нажалост и поједине комшије које данас глуме миротворце, одборнике, политичаре, позивају на мир.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте се Ви вратили у Козлук, Ви лично?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам био на челу Покрета за повратак људи својим кућама у читавој Босни и Херцеговини.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од када сте били на челу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Од 1995. године, враћао сам и Србе у Тузлу, враћао сам и Хрвате, враћао сам и Бошњаке, у својој некој, имам пет стотина и

шездесет седам места у којима сам народ вратио, у Козлук сам се вратио и ми Козлучани смо се вратили 2.000-те године, вратили смо се у место у којем је живело 4.850 Срба из двадесетосам општина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Тада. 2000. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи први пут, 2000. године се враћате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико вас?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нас осамнаест је законачило 2000. године у Козлуку, у кући Бишевица Нада и Делић Хасана. То је био први повратак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, до тада није било Муслимана?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли после долазе још?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Овде је тих осамнаест људи који су се први вратили, жена, мајки, доживели смо поново страшне тортуре, вређања, туче, у својим двориштима, у својим кућама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте повратили куће?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо имали заједничку акцију, потписали смо један протокол, меморандум и за три године смо пустили те Србе да изађу из наших кућа. Имали смо опет један састанак, један, два, пет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, постепено да се враћају?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И рекли смо, господо, ми вас нећемо, ево за три године, да потпишемо споразум, да ви лагано идете. Ја сам био човек који сам огромне конвоје грађевинског материјала дао тим Србима да направе куће и данас у мом стану живи једна мајка која нема где да оде, јер је све попаљено у Федерацији. Ми смо у Козлуку направили један пример у Босни и Херцеговини повратка људи, повратка имовине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле су ти људи?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ти су људи били доведени у Козлук из двадесет осам општина, из Сарајева, Зенице, Високог и ти људи су тамо доживели одређене тортуре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу они исто тако истерани?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Избеглица, ма које вере, било из којег народа, доживи исту судбину. И они су у Федерацији тортурисани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу се они сада вратили у своје домове?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Неко је се вратио, неко је поново почео да живи, неко је отишао за Америку, неко у Лозницу, неко у Зворнику остао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Остали неки ту где су дошли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Зворник?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Једном речју, ми смо данас Козлук један пример имплементације имовинских закона, поврата имовине, сто-посто имовина је враћена, сто-посто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Непокретности?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, сто-посто повратак, враћен, ни један национални инцидент није био. Ми имамо околна места где је по двадесет људи убијено. У Козлуку ни један национални испад није био, туча Срба и Муслимана и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислите од повратка, када се рат завршио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То говорим, госпођо судинице, као доказ да је Козлук имао у том свом историјском, једну ту фазу мултиетничности, комшијског уважавања и да у Босни и Херцеговини није било тих људи са стране, и код Муслимана и код Срба, све би било другачије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете да дођете само да видите овај списак? Нема овде потписа. Где су ти потписи, списак људи који се исељавају из Козлука? То је оно што сте Ви у Хагу предали. Прво има на енглеском, па је сада тај део на српском. Ту нема, значи, људи су прилазили.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Потпише се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ту потписивали? Значи, није било за сваку породицу, него на заједничком списку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо направили заједнички списак и каже: Бањановић Фадил, са пет својих чланова прилази столу, потпише за пет, његових пет чланова иде у аутобус.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, ту су били и потписи?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, да, представника домаћинства.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Представника?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Онда је накнадно захефтана, када смо ми то испотписивали, захефтана је наредба команданта територијалне одбране Марка Павловића, у којој се каже да ми то остављамо добровољно, да ми то остављамо српској општини, да бежимо и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви видели ту наредбу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пред сам полазак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, ево видите сада на том монитору, то је тај списак. Значи, Ви кажете да су ту били и потписи?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово је, вероватно, неки пелцер, неки почетак, примерак без потписа, претпостављам?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је дао та документа, да ли Ви знате, ко је то понео, како је то било? Ви сте се нешто изјашњавали, везано за оригинале и тако даље. Да ли се сећате, то да нам објасните?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ми смо направили тај списак ту и ту смо га потписали. А мислим да је тада био Студени, такозвани и још неки људи су били који су били представници тих, команданти војних полиција и они су, неко је ту наредбу донео и захефтоао. Она је гласила да се одричемо добровољно и да остављамо сву ту имовину и тако даље. Није ништа добровољно, ако те неко пушком тера, тенковима, ако се људи рађавају, ако се са народа скида злато, прстење, ако се доживљавају тортуре, оне о којима сам ја причао и тако даље. Али, молим Вас, мислим да ове радње нису били у току ови команданти неки, ово се свело на тај локални део и они су. Мислим да смо још остали два сата да би нас и попалили у тим аутобусима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исто тако је прављен и овај списак за Скочић са потписима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И Ви сте потписали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте видели тај део за имовину, додатак тај?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пред полазак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то ово или је то нешто друго, овде пише «за Марка Павловића»? Ево, сада ћете прочитати. Каже, «Молимо органе СР Југославије да омогуће безбедан и организован пролазак лица са списка до граничне зоне према Мађарској. Горе наведеним лицима, пунолетним, на њихов изричити захтев, без принуде, а са жељом коју су нам пренели да по сваку цену желе избјећи мобилизацију муслиманских формација, одобрено иселење. Иселење се одобрава за пролазак кроз територију СР Југославије и друге земље западне Европе. Својим потписом главе породице потврђују да је иселење иницирано њиховом жељом и није узроковано никаквим репресивним мерама. Фамилија одредења за иселење су свесне ризика за имовину коју остављају у зони борбених дејстава и скренута им пажња да органи власти у Зворнику не могу преузети потпуну одговорност за њихов иметак који остављају у кућама и станovima. Командант штаба ТО», па онда пише «за-мајор Марко Павловић». Када причате о оној имовини, да ли је то тај додатак или је ово нешто друго?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, ово је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ово је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је тај трећи став у коме се говори за имовину, да ли је то, свесни ризика за имовину?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ово је акт који је прихефтан, прикачен уз списак. Ја сам тај акт имао код себе, јер ја сам оловком у Лозници, правио прибелешку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је ово Ваш доле рукопис?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је Ваш рукопис?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ето то што је оловком писано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ова као табела?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Седамнаест аутобуса?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јер, ја сам имао неке контакте са Црвеним крижом, имао сам контакте са неким лекаром без граница.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то онај Николић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, без граница, па сам ја онда правио за себе прибелешке, када смо ишли, колико је то аутобуса, колико је то људи, то је нокаут стање, две хиљаде људи, четири сата седимо у ауту, већ се пљачка, већ се пали. Схватите, ја сам онда оловком, ради себе то прибележио и тога се сећам момента.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви видели ово? Да ли сте то видели у Лозници?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, пред полазак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је то прикачено?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Козлуку, смо добили то, у Козлуку, пред полазак, пред улазак у аутобус.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте прочитали да овде пише, «желе избећи мобилизацију»?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта кажете на то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ништа. Ја бих се потписао да сам и мајмун. Ја бих потписао да сам мајмун, само да избегнем ону голготу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је тачно то да сте желели да избегнете мобилизацију, као што пише овде?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није тачно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Тачно је било да не буду нам мајке, сестре малтретиране, грубо вређане и да не причам шта не треба, да не буду куће паљене, јер су већ четири куће запаљене у насељу Мархоши.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, да бисте то избегли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, нормално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што овде оптужени кажу да сте Ви, заправо, хтели да избегнете мобилизацију, јер је Алија Изетбеговић прогласио мобилизацију и кажу да бисте ви сви били мобилисани када би отишли у Тузлу, па сте зато хтели добровољно да идете у Југославију?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Прво, мобилизација никаква није вршена, то је лаж. Људи су се добровољно јављали, организовали и тако даље, значи, онај ко је хтео да се бори, из Козлука су људи неки отишли, из Козлука су људи неки, мушкарци отишли, пар њих који нису подржали моју политику мира, сарадње и они су узели, побегли, отишли тамо и купили оружје и они су се борили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да су отишли у Тузлу, да ли би били принудно мобилисани, да ли знате то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, принудна мобилизација није никада постојала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није постојала?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Било је, једноставно, идеш, пријављујеш се и идеш, али да те неко хватао да те мобилише, то не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде смо чули у одбранама оптужених да сте, практично, Ви тим одласком избегли мобилизацију, јер, да сте отишли тамо на територију Босне и Херцеговине, ви бисте сви морали да приступите војним снагама?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Прво, ми нисмо отишли, него смо протерани из Козлука, протерани смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вам предочавам то.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Протерани смо тенковима, пушкама, око две-три хиљаде војника, били на Шепачком мосту нападнути од стране лешинара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте прелазили према Зворнику?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, велики број опколио нас је да нам узму сестре, мајке, да педесет жена извуку из аутобуса. О томе постоје забелешке европских, постоје полиције у Србији, постоји хуманиста људи из Бање Ковиљаче и Лознице и тако даље. Ми смо бежали и од српског и муслиманског и сваког другог рата. Ми смо били једна опција, нећемо у рат, хоћемо да лојално живимо, радимо, али нећемо ни ту тортуру коју смо доживљавали и тако даље и ми бисмо се и даље борили против те ратне опције уз помоћ здравих и нормалних и Срба и Муслимана и тако даље, али, нажалост, дошли су неки људи и код Муслимана непозваних и код Срба непозваних и направили ово што су направили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли Ви присуствовали куцању ових спискова? То су овако подужи спискови? Да ли је то ту куцано?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тог дана?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада имамо овде неки допис «Комесаријат за избеглице Република Србија, 26.06., штаб за прихват и збрињавање избеглица. Размотрили смо

писмене изјаве 1.822 лица која се налазе у седамнаест аутобуса, три камиона са приколицама и два путничка аута из Козлука, општина Зворник који изјављују да својом вољом и без притиска желе да напусте територију Југославије и отпутује у земље западне Европе, а сада као избеглице, с привременим боравиштем у Лозници и нашли да су писмене изјаве горе наведених лица, дате у сопствено име, као и у име њихових малолетних чланова породице, деце, правоваљане, будући да су дате добровољно и да изражавају њихову жељу, где желе да живе, што је једно од основних права човека. Обзиром на напред изнето, сматрамо да се захтевима лица треба удовољити и омогућити њихову реализацију, у смислу намере из поднетих изјава.» Јесте ли видели Ви ово? Видим, то Вам је предочавано?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нисам то, не да сам видео, него када смо прешли мост.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево сада стално правимо дигресије, значи, прешли сте онај мост у Шепку, кренули сте тим аутобусима, камионима према Лозници, је ли тако?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нас је возило, конвој је пратио службено возило полиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На почетку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, значи полицијско возило и возило полицијско је пратило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зворничке полиције?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. За њих су ишли аутобуси и камиони.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ови ваши?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У колони аутобуса где су били?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да, били су грађани Козлука.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је било и у аутобусима полиције, пратње, ко је пратио конвој? О томе нисмо причали.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Полиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Полиција?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Полиција је била.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ова војске што рекосте да је било и тенкова?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Војске је ту доста било, али кроз та места када смо пролазили, Пађине, Кисељак, не знам, Роћевићи, то су све српска места према Лозници, на путу су биле војске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим, из Зворника ко вас је пратио? Само полиција или и она војска?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Из Козлука полиција са полицијским аутом напред и полицијско ауто позади.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у аутобусима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Били су шофери, народ и понеко је био од полицајаца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, војска није била?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел она војска, што кажете, била, она остала тамо у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су остали да обављају посао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви знали уопште, да ли сте питали Брану и Јову, где ми то идемо, како идемо, где ћемо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ићи ћемо према Србији, а тамо ћемо видети.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Они кажу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Како ћемо и шта ћемо, углавном, ја сам очекивао да ће се у Србији десити један бољи, тај некакав, међутим, видели смо одмах да је у Србији малтене горе стање, јер у Србији, поред Дрине, с ову страну моста, огромна, огромна била је тих паравојних, војних некаквих тих јединица, свега је било. Око нас, око тих аутобуса сви су били почели да пробирају те жене, народ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То, када сте до Малог Зворника дошли или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не до Малог Зворника, када смо из Козлука прешли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уствари, ви сте Шепачки мост?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, Лозница, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико има километара од Дрине до Лознице, од Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, нема, седам-осам километара, а одмах, ми смо поред моста, поред реке Дрине стали и они су одмах на нас налетели, а онда сам ја интервенисао преко неких људи из Црвеног крижа и дошла је ова регуларна полиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из Лознице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Када су дошли из Лознице регуларна полиција, те су банде нестале. Дошло је седам-осам тих неких патролних кола, дошла је полиција и нама је онда било већ безбедније и онда смо ми почели оне разговоре са Црвеним крстом, са још неким мојим пријатељима и онда су рекли да треба то писмо да упутимо. Ја сам рекао, дајте, молим вас, само да идемо даље одавде. Онда су нас, дошло је из Београда то писмо да можемо ићи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ово, да ли Вам је познато ово што сам сада ја прочитала?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Дошло је то неко писмо из Београда, то смо прочитали, сели смо и ми смо кренули. До тада је ваљда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви то писмо прочитали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте видели да ту пише да ви желите добровољно, да ли сте то прочитали тада или, јесте ли имали прилике?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам то прочитао, али за нас није битно било шта ће се написати. За нас је битно било да ми изађемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Схватам. Да ли је тачно ово што пише овде?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Ми смо то потписали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, ово писмо Комесаријата за избеглице, ово што сам сада читала?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Откуда је тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вас питам?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Како ће бити тачно да добровољно идемо, да сву имовину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте рекли неке да то није тачно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, нормално да смо рекли, и медијима, и европским посматрачима, и тим лекарима, и Црвеном крижу и у Суботици на брифингу када смо имали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тим лозничким полицајцима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Како ћемо, па не смемо. Нисмо смели да подигнемо главу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте се задржали у Лозници временски, колико је то било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, пар сати. Тамо су ти људи били добри, ти неки моји пријатељи, па су и сендвиче нам донели и рекли су, господине Бањановићу, ми морамо Комесаријат, па пиши коме хоћеш, све дај, само да се иде и тако да су они организовали и те, видите, тај воз, тај сточни, са сточним вагонима, који нас је депортовао даље према Суботици.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте се у Лозници укрцали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Руми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Руми?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и тамо смо били истучени, добро били истучени и била је једна група, тукли су нас камењем и столицама. Све је био народ модар, о томе имају слике.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То, када сте се у Руми укрцавали из аутобуса у воз?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И у Шапцу смо исто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какав је воз тај био? Ви сте тамо објашњавали, да чују и овде.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Воз је био са неколико оних вагона, са неколико оних купеа, доста је било сточних оних вагона и тај воз је, товар за транспорт. Ми смо се сви, око две хиљаде, потрпали и без икаквих услова за хигијену, без икаквог одмарања, уз батине, које смо добили у Руми, у Шапцу, сам је воз полупан и стакла она што су била на оним неким вагонима. Десет људи је повређено и жена и тако даље. Која је то била страхота, да смо имали и мајке које су се породиле у том возу, бебе су, до Суботице смо били на слепом колосеку, негде два, два и по дана, три смо били на слепом колосеку окружени, да нисмо смели да излазимо, малтене, као да смо били тифусари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте се у Руми задржавали, ту када сте се пребацили у воз?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту сте ушли у воз?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ништа, полиција није нам дала да ходамо. Само смо ми млађи тим неким старијима помогли и полиција је била окружена и онда када су се они измакли, онда нас они туку неким камењем, омладина, деца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И онда сте ви пошли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када стижете у Суботицу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Суботицу смо стигли и ту смо били два, два и по дана на једном слепом колосеку и услови су били никакви, тешки.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Баш у граду у Суботици или на Палићу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, не, ми смо били на железничкој станици у Суботици, на слепом колосеку. И забрањено нам је било да комуницирамо, да излазимо и тако даље, једна катастрофа са хигијеном, са условима, са свим, а онда уз помоћ суботичког Црвеног крижа, уз помоћ неких, већ те слике почињу да иду у јавност, већ неке медијске међународне станице то објављују и већ се подигла велика прашина и онда нас смештају на Палић. По причама, Палић је био као некаква туристичка ту прихватни центар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Језеро?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја нисам никакво језеро видео, ми смо имали ливаду, видели бодљикаву жицу и видели исте оне људе, по Зворнику који су пљачкали, убијали, силовали, они су радили у том логору. Сви смо их добро препознали, то је више хиљада људи препознало те људе и ми смо, колико смо осећали један страх када смо прешли мост у Лозницу, толики смо страх осећали на том Палићу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте дана били на тој ливади, под тим шаторима, шта је то било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пет-шест дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте спавали? Да ли су били шатори или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Спавали смо више на ливади, више нисмо спавали. По групама смо, јер како ћете спавати, када знате да је тај човек тамо побио, да је био на мосту, да су одсецали људима руке и тако даље. Ти грађани, ми смо препознали те фаце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су они били, изван жице или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, они су били домаћини тог логора. Они су били у том прихватном центру као домаћини, били стражари, домаћини, радили на пријавницама. Јер, у Палићу је била као пријавница и они су били ту на тој пријавници као домаћини, а један број је био стражари. Један је био страх код тих људи и само зато што смо ми били присебни када се спавало, по двеста људи је било на ливади, а онда смо неки тако, овај, једна катастрофа је била. Онда помогли су нам ти суботички Црвени криж, помогла нам је Фабрика «Суботичанка». Довукли су те, када сам ја позван, у једном интервју рекао сам, чуди ме да нема, они су код нас играли лопте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је она ваша збртимљена фабрика?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Киселе воде, онда су дошли директори, шта хоћете, донели су тих сокова, чоколада. Ми смо рекли, дајте нам да се сликамо за пасоше, дајте паре, ми немамо пара. Нама је све отето.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је дошло до издавања пасоша?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, дошли су ти директори и када су нудили неку помоћ, ја сам рекао, дајте молим вас, нама је највећа помоћ да нам помогнете при добијању пасоша. И онда су они довели те фотографе и донели су чек и начелник полиције у присуству хиљаде, две људи су дали тај барирани чек, да све они трошкове носе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то платио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Фабрика «Суботичанка».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Они су за вас плаћали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо рекли, не треба нам кисела вода, не треба ништа и онда су довели сутрадан, прекостура, десет фотографа и донели су чек и платили и како је која група добијала пасоше, они су се укрцавали у те возове и људи су ишли према Аустрији и Мађарској и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте сазнали да ћете ићи у Мађарску и Аустрију? Ко је то одлучио, да ли то знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо добијали те пасоше и како смо добијали пасоше, нас су стављали у те возове и ми смо одлазили. Углавном, и та депортација из Суботице је била страшна за, јер, пазите, на пример, тамо има мајка два сина, мајка и син, на пример, оду за Аустрију, а она кћерка оде за Мађарску.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то одлучивао да се тако деле породице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Није то било одлучивање, него како група пасоша се добије, ти са пријавнице, главни ти људи, ко је добио пасош, тада има и тада су нас депортовали. Ти људи који су били у Палићу главни и неко из полиције, нама ти подаци нису били доступни. Али, углавном, сликамо се, они групу одреде, дају пасош.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте Ви конкретно, како сте Ви?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам добио задњи пасош, под принудом да нећу добити никако пасош, а онда су ми задњем дали пасош и био сам у групи педесет људи до Мађарске депортован у неки прихватни центар Нађатад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Мађарску?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ту остали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Ја сам онда једну акцију покренуо да се те породице споје. Пазите, супруга ми је отишла за Немачку, ја у Аустрију, онај у Мађарској, покренули смо акцију да се те породице споје и ја сам имао намеру да се вратим у Босну. Ја нисам видео смисао живота у Аустрији и Мађарској, било где, вратио сам се у Босну, у Тузлу и читав рат сам био у Тузли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте, где сте отишли, Ви кажете из тог прихватног центра у Мађарској одлазите у Аустрију?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, ја сам имао два-три пута одлазак на пример из Мађарске у Аустрију, где сам имао састанке по тим логорима и тражили смо, правили смо спискове, на пример.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је, значи, то лето 1992. године, причате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У том периоду, баш одмах после овог изласка?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да. Одмах, одмах, чим смо депортовани из Палића, пошто смо били расути по читавој Мађарска, Аустрија, Немачка и тако даље, ми смо одмах онда покренули акцију да то спојимо, да макар те спискове приближно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ишли у Беч?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесам. Тамо у Бечу ми је била супруга, у Бечу ми је мајка, у Бечу су ми два брата и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било у Бечу? Испричајте нам, овде се помиње да сте хапшени у Бечу? Да ли је то тачно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је то било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја сам два пута био у Бечу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је то лето?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Причамо о лету?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То лето, два пута сам био у Бечу. Једанпут сам био два-три дана, најавио сам да ћемо организовано водити акцију да се ти људи спајају, породице и други пут када сам отишао, био сам позван у полицијску станицу у Бечу, Модлинг, на један разговор и уместо тога разговора, они су мене затворили. Једноставно, дошла су два инспектора, јесте Ви Бањановић, јесам, ја сам отишао тамо с њима и они су ме затворили. И ја сам, одређен ми је притвор, у затвору био три месеца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тамо у Бечу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и био сам у затвору неких месец и по.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У притвору?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, а био сам оптужен да сам повредио неутралитет Аустрије, тј. да смо обили неке касарне, да смо неко оружје и тако даље, да су код мене нађене велике количине пара и тако даље. То је писала у аустријска јавност и то је био предмет на суду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тамо у Бечу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Тада сам ја на суду, уз присуство тринаест судија, пороте и тако даље, уз присуство две хиљаде људи, посматрача, јавно ослобођен свих тих оптужби, да немам везе ни са каквим касарнама, да немам везе ни са каквим оружјем, да немам везе ни са каквим новцем и добио сам једногласно од тринаест судија ослобађајућу пресуду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате ту пресуду?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја је овде немам, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кући имате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имам. Када се ово смирим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам, зато што овде.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Каним тужити Аустрију да добијем огромну лову, јер сам цабе лежао у затвору и то ћу урадити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Месец и по дана?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Богами више, скоро два месеца, био сам у притвору, а једногласна је ослобађајућа пресуда којом сам ја пуштен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам зато што овде оптужени неки кажу да сте Ви то, да Вас је то Алија ухапсио? Да је он послао неке своје кривичне пријаве, људе, нешто тако, из Босне да је то потекло? Да ли нешто о томе знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја не желим о Алији да причам, ни о Милошевићу, ни о коме. Ја знам да сам честит.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, да сте Ви нешто избегли мобилизацију, да је везано за то било хапшење? Да није хапшење потекло од Аустрије, него из Босне?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Овде се сигурно на многим странама сам ја помрсио конце и рачуне, јер сигурно да ни одређеним муслиманским снагама није годило да ја водим овакву једну политику бежања од рата, стварања суживота, као што није годило ни Србима да им рушим ту српску велику државу, јер Козлук је Бошњаци, цепани тај део, и међународна заједница око тог повратка, али време показује, време показује да је бежање од рата, суживот могућ, самим повратком. Ми смо се 2000. године вратили, ми данас живимо у Козлуку где живе и Хрвати, и Срби, и Бошњаци, и Роми и данас живимо без тих неких људи који су нанели велико зло и који су организатори те депортације. Мислим на Станковић Душана, мислим на Перу Обреновића, који је шеф био Кризног штаба и шеф СДС и без тих неких Жућа, Нишки, Пиварски и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово Вас питам због тога, што је теза одбране на неки начин да сте Ви, уствари, добровољно изашли, зато што сте желели да избегнете мобилизацију, да спасете своје људе мобилизације? Зато они кажу да сте Ви били мотивисани да изађете добровољно, да бисте избегли мобилизацију?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам добровољно дошао у Београд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је питање врло једноставно.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам добровољно дошао у Београд, нисам дошао под присилим пендрека и палице, а да сам добровољно изашао из Козлука, без тенкова, без војске, онда би то било добровољно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то није био мотив да Ви избегнете мобилизацију, као што се наводи, него је било принудно, је ли тако?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После ћемо, колега.

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Само сам нешто друго хтео. Са Вашим допуштењем, ја бих напустио претрес, замењиваће ме колега Драган Ђокић, имам других обавеза.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете се враћати?

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Не бих.

Констатује се да бранилац Мирослав Ђорђевић, због других обавеза, напушта претрес и да ће га замењивати бранилац окривљеног Кораћ Ивана, адвокат Драган Ђокић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ја ћу Вам то предочити тачно шта је речено, ако то буде било потребно.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам спреман овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само сам то хтела да Вас питам. Да ли знате Риђошић Драгана, неког полицајца да је још био присутан? То јутро када су били Брано и Јово, да ли је био још неки полицајац из Зворника ту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, било је неколико тих, али ја не могу да се сетим, било је тих људи. Ја сам искључиво разговарао са Браном и са господином Јовом и то веома кратко, јер видео сам да су они дошли да пренесу само наредбу, да је то ултимативно било и да већ су почели аутобуси долазити, редати поред улице. Ми смо то гледали с прозора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви њих питали, чија је, ако мислите да то није њихова наредба?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чија је? Ви сте то тако схватили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Видео сам, видео сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По њима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Аутобуси долазе, Јово ми је рекао, Мијатовић, господине Бањановићу, нема алтернативе, бићете побијени. Тако ми је Јово рекао. Рекао ми је Јово у једном моменту ми је пришао и шапнуо ми, до прозора, до полицијске станице, јер је ту још било неких људи, било је полицајаца и тако даље. Он ми је пришао и рекао: ово нема алтернативе, све смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете, као да су пренели нечију наредбу? На шта сте то мислили? Тако су Вам деловали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам са господином Грујићем имао некада и топлих тих сусрета, спашавали смо неке људе. Ово је нешто били исхитрено, не знам, мислим, имао сам такав, можда и грешим, не знам, али мислим да, јел откуд сада наједном толика возила, толики камиони, толики аутобуси, толика војска. Није

то могло тако добровољно да Фадил Бањановић организује. Ипак је то виша сила била, покрет тај договорила и обезбедила та сва материјална, војна и друга средства.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то ни у ком случају није било добровољно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Како ће бити добровољно. Добровољно је ово што сам ја данас дошао у Београд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наравно.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Без полиције, без пратње, без јединице за подршку, без ичега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта Ви кажете, ко је вас депортовао, по Вашем схватању, по Вашем осећају? Како Ви то схватате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, депортовао је војни врх, војни врх.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде се ставља на терет да су Грујић Бранко и Поповић Бранко, односно звани Марко Павловић се договорили и усмено наредили и силом извршили масовно пресељење 1.822 цивила?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам долазио до података, до наредби.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уз учешће Мијатовића?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Одређених војних команданата Републике Српске, на пример, да ли је пуковник, генерал Светозар Андрић, који наређује територијалној одбрани Зворника да изврши депортације и прогоне одређеног бошњачког становништва на подручју општине Зворник. И о томе има уредна наредба, то је високи официр Републике Српске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Војске Републике?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Светозар Андрић, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте Ви видели ту наредбу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Можемо је и сада обезбедити ако треба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, требало би.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Значи, војни врх Републике Српске, генерал Андрић, наређује протеривање бошњачког становништва, жена, деце, а заустављање мушкараца и прављење војних логора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте се изјашњавали везано за то заустављање. Да ли је било покушаја да се раздвоје жене од мушкараца?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није било?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Покушај је био само да се један број младих жена одвоји за неке тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то било на мосту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, али уз помоћ полицајаца из Србије, активних, који су били овако доста присебни и одговорно, професионално обавили део посла, то се није десило, јер је већи био чин и доведено и број и показано и нумерисано, било је време само да се покупи. Брзом интервенцијом и доласком ових неких европских посматрача то се није десило. А иначе да се десило, био би хаос. Ту је близу Дрина, ту су поља, ту је свет, то би било све. Ја Вам могу ово, када се тиче Светозара Андрића, генерала, ту наредбу показати у паузи или дати да видите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви то имате код себе?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, и пуно што-шта, да је то била политика високих официра и Војске Републике Српске. Ја, прављење логора, од мушко способних глава, а протеривање жена и деце и то наређује се територијалној одбрани Зворника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дајте нам сада. Не можемо у паузи. Морамо то да имамо, ако имате документа да видимо.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Морате схватити да сам ја човек, ја сам прво болестан овде данас дошао, са високим притиском и високим шећером. Треbate ми дати паузу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Паузу ћемо свакако направити. Само имамо један проблем. У пола два имамо објављивање пресуде у другом предмету, наш члан већа, тако да не знам, сада ћемо да направимо паузу, колико ћемо још моћи.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Десет минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, направићемо паузу, али после ћемо моћи још кратко, па ћемо онда видети да ли ћемо наставити и како, јер имамо сада то уметнуто у пола два.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Одређује се пауза у трајању од 20 минута, те се главни претрес прекида и наставиће се у 13 часова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте се одморили? Да ли сте нам донели нешто?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ево, ја имам акт Команде бригаде «Бирач», коју је потписао мајор Светозар Андрић, који је сада саветник у Генералштабу војске овде Југославије, где се каже, исељавање муслиманског становништва мора бити организовано и увезано са општинама преко којих се врши исељавање. Исељавати се могу жене и деца, а мушкарце способне за борбу, остављати у логорима ради размене. Овај је акт од 28.05.1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је, значи, нешто, односи се уопштено?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Значи, видите да је организовано, Штабу територијалне општине Зворник се пише, није уопштено, овде командант војске, пише команданту територијалне одбране Зворник, где му каже како се мора вршити депортација, кога, зашто и како.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дајте да погледамо.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Значи, говорим да ми се нисмо могли исељавати добровољно, организовати се добровољно и ићи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је ово копија? Јесте.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес настави након паузе, у 13 часова и 10 минута.

НАСТАВАК САСЛУШАЊА СВЕДОКА БАЊАНОВИЋ ФАДИЛА

Констатује се да сведок предаје суду допис Команде бригаде СВ «Бирач» од 28.05.1992. године, Шеховићи, упућен Штабу ТО Зворник, са потписом команданта, мајора Светозара Андрића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви видели први пут ово? Како сте дошли у посед овог дописа? Ми то нисмо имали до сада у предмету.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја ово износим као доказ, значи да је депортација организована, наређена од врха војног, преко територијалне одбране у општинама и преко цивилних структура. Овде се тачно зна, ко је био командант, господин Светозар Андрић, зна се ко је био командант територијалне одбране, господин мајор Марко Павловић, зна се ко је био председник општине Брано Грујић. Ово што сам изнео, ето, имате доказ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ставимо ово на документ камеру. Али, нисте ми рекли, одакле Вам то? Нисте то имали када сте саслушавани раније?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имам ово, имам још доста докумената других.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што је нови доказ, па морамо да питамо, одакле поседујете.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Сада одбрана потеже да је то добровољно, да је то неко приватно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ја ћу Вам после предочити шта они говоре. Ево, да прочитамо. Мора да се зумира, слабо се види, ситно је. «Обавештавамо вас да се до данашњег дана није учинило ништа на формирању шест, в.л.д.п. то и да исте јединице нисмо у стању ставити под нашу команду, јер их и даље ангажујете по сопственом нахођењу. На основу заповести за организацију одбране, од 15.05.1992. године, наређујем: 1) извршити формирање наведених јединица из одреда ТО, 2) одредити старешински кадар у сарадњи са Секретаријатима за народну одбрану, 3) обезбедите смештај људства у фабрику «Стандард», заједно са Владом СО Зворник, 4) забрањујем употребу истих јединица без мог одобрења, 5) забрањујем извођење свих акција без координације са командом бригаде СВ «Бирач» и са сусједним јединицама на вашој територији, 6) исељавање муслиманског становништва мора бити организовано и увезано са општинама преко којих се врши исељавање. Исељавати се могу само деца и жене, а мушкарци способни за борбу, остављати у логорима ради замјене, 7) упутите команданта наведених јединица ради пријема конкретних задатака. Командант, мајор Светозар Андрић». Добићете ви копију овог документа. Рекли сте када сте саслушавани у Сарајеву да је и Марко Павловић био на дан депортације у Козлуку? Да ли се сећате тога?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја мислим да је то грешка и да Марко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је транскрипт, то сте, значи, то је снимано све, аудио запис, није диктирао судија, него оно како је на аудио запису.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Молим Вас да одмах наведете страницу, када предочавате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, не морам колега то да наводим, имате испред себе транскрипте, претпостављам, имате транскрипте.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја се не сећам, можда сам ту дао изјаву, сигурно сам је дао, али по мом дубоком убеђењу и сећању, Марко Павловић није био на дан депортације у Козлуку. Али, молим Вас, ја желим да подвучем што се мене тиче и депортације, за мене је територијална одбрана извршила депортацију у Козлуку. Командант територијалне одбране је био Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже, они су били ту и вратили се у Зворник, мислите на Брану и на Јову. Они никако нису ту више дошли. На дан протеривања, ту је се само појавио Марко. То је било у Сарајеву, на страни број 8. Не сећате се?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не сећам се, ево, рекао сам, ово је верзија званична и иза ње стојим, јер тај дан је толики метеж био, толика једна пометња.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли је Вама суђено у Тузли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не? Никакав поступак нисте имали у Тузли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, ни за саобраћајни прекршај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, мислим, после овог периода када сте се враћали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, никада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Какав је то видео снимак презентирао пред Хашким трибуналом када сте били на претресу тамо, саслушавани у Трибуналу, значи, не од стране истражитеља, него у Трибуналу? Показиван је неки видео снимак. Да ли се сећате, можда овај воз, колона, воз или тако нешто?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, да, само та депортација од Суботице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај део?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и долазак возова оних у Мађарску, Познавао сам, јел то, тај воз, јер су то грађани Козлука, познао сам чак и пет мојих комшија, рекао сам, то је тај, тај, тај, ето то, аутентичност тог воза и тих људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел то, кажете, међународни новинари што су долазили на Палић и што су снимали, јел то било можда неке изјаве или шта?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су имали неколико тих верзија и показивали су то, да ли знате овог грађанина, знам, ко је, тај и тај. Да ли знате, тај и тај, тај и тај и тако даље. Не знам, Хусић Мерима, родила сина, јел то, јесте та жена је са бебом и тако даље. Једноставно, потврђивање идентитета тих грађана Козлука.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ја ћу Вам сада предочити делове исказа Бранка Грујића, оптуженог, првооптуженог овде, везано за овај догађај о коме сте се Ви данас изјашњавали. Он помиње да је на тај дан депортације Пејо био главни. Да ли је то тачно, да је он био ту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Главни је био командант територијалне одбране Марко Павловић, а Бранко Грујић је био председник општине и о депортацији ми је саопштио Јово Мијатовић и Брано Грујић, 26. ујутру.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже да га је телефоном позвао Пејо, да је Фадил рекао да је звао да неко дође у Козлук, да сте Ви звали некога да дође у Козлук, јер имате неке проблеме и да су онда њих двојица отишли и позвали Вас да дођете, да разрешите проблеме, да сте му Ви рекли, тада, њима двојици, да је неко пуцао ноћу и да су онда по његовом предлогу, значи, по Грујићевом предлогу, отишли код Пеје у «Алхос», да је Пеја само Вас примио и да је Пеја касније звао Владу телефоном и

рекао је да је са Вама Пеја постигао договор да ви желите иначе да изађете преко Србије за иностранство, да је то све било добровољно и тако даље и каже Брано Грујић, њему је ту информацију пренео неки секретар Владе и каже, сутрадан Влада обавештена да сте Ви постигли договор са Пејом да можете да изађете преко Србије. Он каже да је Влада донела одлуку да Вам се то одобри, значи, нека Ваша молба да ви мирно изађете и да после тога више са Вама није разговарао и он негира уопште да је тог дана, на дан депортације, био у Козлуку. Каже, уопште, нити је тачно да је он нешто наређивао, да се ви у року од сат времена иселите и каже да је то иселење било добровољно, да су сви желели да се иселе, да он не зна ни ко је организовао превоз, нити зна да сте ви морали да потпишете неки допис да остављате своју имовину и каже сигурно сте имали пар дана да се припремите за иселење, да сте Ви практично то иницирали, да сте Ви то тражили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Господин Пејић, јуна 26., није тада био. Био је господин Марко Павловић и био је господин Жућо. Од 26. па назад месец дана, ја са Пејићем, нити сам се видео, нити сам чуо и није тачно да сам икада иког звао, нити је тачно да сам икад икакво писмо написао. Ако има молба за одлазак, ваљда има молба, човек када вади пасош, пише молбу, а камоли две хиљаде људи када иде. Ево, имам наредбу о пресељењу и тако даље, значи, није тачно да смо икад иком писали о пресељењу, није тачно да смо икад иког звали и није тачно да смо се икада са било ким састајали. 26. ујутру полицајац српски је дошао у Кризни штаб у Козлуку и мојим момцима који су ту били, рекао, дошли су људи из општине, Фадил Бањановић одмах да дође. Ја сам у наредних 20 минута, пошто сам био близу, отишао у полицију и затекао господина Јову Мијатовића, господина Брану Грујића, неколико још полиција, старешина, јер су увек уза се имали, и рекао сам тај догађај како се одвијао. Јасно ми је речено да у наредној, хитно се морамо покупити, да морамо ићи, ја сам рекао, није то тако лако да се покупимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то сте нам испричали. Значи није тачно ово што они тврде?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ту су и камиони, организовани, долазе. То је истина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже Грујић да Вам није он рекао да идете за Мађарску, него Вам је Пејо јавио, него је Пејо њему јавио да Ви хоћете за Мађарску? Каже, он не зна ни ко је организовао то. Да ли Ви знате, непосредно, лично, ко је организовао те аутобусе?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам ја ништа. Ја знам ко ме је позвао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како су дошли ти аутобуси?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја знам ко ме је позвао у станицу, ко ми је саопштио и када сам питао како ћемо, не, доћи ће аутобуси, доћи ће камиони.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко то каже?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То ми је рекао господин Брано Грујић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је то организовано?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И када смо се враћали ми, то није било пола сата, већ су аутобуси и камиони стизали из Каракаја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то што је он рекао, то се реализовало?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Превоз и то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Видите, ту на списку је осамнаест аутобуса, неколико камиона и тако даље, што значи, то се није могло за пет минута

организовати, сва та сила и та транспортна возила и тако даље. Значи, никакав Пејић. Ја сам наредбу добио искључиво од Бране Грујића, јер Пејић није ни био ту човек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ево шта каже Марко Павловић. Да ли Ви знате њега као Марка Павловића или знате да има и неко друго име можда?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам читао да се дотични господин другачије зове, али у време боравка у Козлуку, у Зворнику, представљао се као мајор Марко Павловић, командант територијалне одбране Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли Ви знате, ко је тај човек, одакле је он дошао? Да ли је он Босанац? Како прича?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нисмо знали ништа, тек сада сазнајемо да је из Србије и тако даље, али у то доба нисмо знали ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је говорио, јекавски или екавски?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Мислили смо прво, да је по неким понашањима и уредности да је био официр, да је био, имао је оружје, војну униформу, уз њега је ишла она војска, личио је на команданта и тако се представљао, командант територијалне одбране Зворника, мајор Марко Павловић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Брано Грујић, да ли је носио униформу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, често је носио униформу, некада је имао пушку, а некада је био у цивилу и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево шта каже Бранко Поповић, оптужени, односно Ви га знате као Марко Павловић, он каже да је он сазнао од сведока К, тог што смо Вам ту дали, испред цедуљу, да сте се Ви спремили за иселење и да желите преко Србије да идете, још раније, значи не говоримо о 26.06., него раније. Он каже да сте се ви били спремили, да желите да идете, само сте желели да идете у Југославију и да је онда он увече отишао код Вас, у Месну заједницу, то је било негде око 10. априла, да Вам каже да нема потребе да се селите и тако даље, да треба да предате оружје. Онда прича за онај митинг код цамије, да он није ишао ни на какве преговоре тада и каже да сте ви предали оружје и каже да сте два-три пута исказивали жељу да иселите и да су мештани Козлука преко Вас дојавили да желе да се иселе и наводи да је он дописао тај текст да мештани Козлука остављају своју имовину и каже да је он, у тој ноћи да су биле борбе, значи, у тој ноћи између 25. и 26. јуна, да су биле борбе ту. Да је он чуо од некога из штаба, да га је обавестио неко из штаба да су борбе у Козлуку и да је он дошао у Козлук, да је дошао и Брано Грујић и каже да тог јутра он није са Вама разговарао, али да је чуо испред Месне заједнице напољу, значи у Козлуку, како сте Ви рекли, или Јови Мијатовићу или Брани Грујићу, да мештани Козлука желе да се иселе. Каже, он је чуо да Ви то овима говорите, да ви, значи, добровољно желите да се иселите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Тачно је ово да је господин Марко Павловић долазио, инсистирао да предамо тенкове, топове, авионе и којекакво оружје. О томе је јавно причао, хиљаде људи је слушало, тренирао је строгоћу над народом и над овим војскама. Никада му нисам рекао за иселење, нити сам му ја шта написао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже да је он чуо да Ви говорите овој двојници да хоћете да се иселите? Да ли је он то могао да чује?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он није био у полицијској станици тог јутра, 26. ујутру је био Јово Мијатовић и Брано Грујић. Он није могао чути, ако није ставио какве сателитске прислушкиваче, није га било. О добровољном одласку, о добровољном изласку, о добровољној организацији, нема говора. Ово је смишљена

војна, политичка акција Војске Републике Српске, за коју имате наредбу, територијалне одбране Зворник, Марка Павловића и цивилне власти Бране Грујића.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала. Ми ћемо сада направити паузу, због овог објављивања.

АДВ. ДРАГАН ЂОКИЋ: Да ли ја могу да интервенишем само? Поводом коришћења лап-топа од стране оптуженог Кораћа. Прошли пут сте одобрили, међутим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добили смо писмени извештај, да ли сте видели у предмету, да ли сте се упознали?

АДВ. ДРАГАН ЂОКИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Морате повремено да вршите увид у спис.

АДВ. ДРАГАН ЂОКИЋ: Ја сам мислио да је то завршена ствар и да неће бити проблема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, што се мене тиче, међутим, добили смо извештај да они реновирају и да тренутно, привремено нису, ја сам хтела да кажем на почетку, али мислила сам да сте извршили увид у списе, да привремено нису у могућности да обезбеде коришћење лап-топа. То смо добили од управника Мицића. Изволите.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да ли можете дозволити сада под паузом само родбини господина Поповића, сину да се види на пет минута, добио је унука и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бранка Поповића?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Бранка Поповића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знам, прошли пут нам је замерено, велика је гужва и да им је велики проблем да то ураде. Они могу да.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Али, онда на крају?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можда на крају, ако буде техничких могућности, везано за ово, немојте сада.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: На крају.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Одређује се пауза до 14 часова.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес настави у 14 часова и 8 минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате Ви још нешто да кажете што смо можда пропустили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што сте Ви желели да кажете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте се Ви осећали тамо тих последњих дана, пред 26.06.? Да ли сте се осећали безбедно или небезбедно, како, пред то иселење?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, доста конфузно стање, доста тешко. Прво, загарантована некаква лојалност и да нас неће нико дирати, па онда наједном тортуре. Даље, веома је близу било ратиште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте се осећали угроженим због тих борби?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, није било пријатно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није било пријатно? Да ли Вам је познато нешто, у овој оптужници се оптуженима ставља на терет и нека дела везана за неке логоре у Челопеку, у Економији, Циглани, то је тамо у Вашем правцу Зворника према Козлуку? Да ли Вам је нешто о томе познато, лично Вама?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам се одазвао овом суђењу зато што сам присталица да се ратни злочини, без обзира где су се десили и ко их је починио, процесуирају. Значи, данас у Босни и Херцеговини се пуно прича, зашто само три случаја, када над Зворником данас можемо стотину случајева навести, зашто само 19 људи, када се може, када се зна да је само две хиљаде Бошњака нестало до сада и тако даље. Значи, ја сам један од људи који сам се одазвао и верујем у правду, верујем у правичност и човек сам да се то отпочне и да се то процесуирање, ипак, велика злодела, велике неправде су се десиле грађанима, и Србима, и Бошњацима и свима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сигурно знате да суд поступа у оквиру оптужнице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сигурно знате да суд поступа у оквиру оптужнице ове?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, нама је циљ да утврдимо ово да ли је истина, што се тврди у овој оптужници. Да ли је Вама познато да је у Челопеку био неки логор за Муслимане?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Највећа зверства у цивилизацији, што се могу десити, су се десила на Економији, Циглана и Челопек. Можда то данас са позиције сигурно, али време, историја ће показати да та зверства не могу се замислити шта се све дешавало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је Вама познато од тога?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Масовна убиства, малтретирања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте сазнали за то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: То сам сазнао после ових дешавања, почев од процесуирања у Хагу, од изјава појединих комшија, појединих грађана српске националности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, нисте знали до 26. јуна шта се дешавало?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте Ви излазили из Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам три до четири пута изашао за читаво ово време.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, нисте имали контакте са овим другим местима, са Дивичем, који је на супротној страни?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја не знам шта се дешавало у Челопеку, не знам шта се дешавало у Кравици, где су Срби страдали, не знам шта се дешавало у Пожарни, то не знам, али после мојих разговора, јер сам комуникативна особа и са грађанима српске националности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда сте сазнавали то?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, и по неким доказима које сам имао, и по неким пријатељима и фамилији којима су се ствари те дешавале, то су велика злодела и то су велики злочини и ја то не могу да замислим да људи могу тако нешто да ураде. Пуцати, рат, убити, али таква малтретирања, таква понижења, то не могу људи, то могу само монструми да ураде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имамо нека питања? Изволите.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Када сте давали изјаве пред истражитељима Хашког трибунала, једном приликом сте рекли, то је, они су водили са Вама разговоре 14.03.2001. године и 30.03.2002. године. Једном приликом сте рекли да сте у разговору са Марком Павловићем сазнали да је он из службе Државне безбедности, да је он дошао ту на то подручје. Да ли то сада можете да потврдите, а ја могу и да Вам прочитам овај део: у фебруару 1992. године, у хотелу «Мали Зворник» у општини Зворник појавио се човек који се звао Марко Павловић. Рекао је да је службеник службе Државне безбедности Србије?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја директно у разговорима у «Малом Зворнику» нисам учествовао, нисам био, али разговори у Малом Зворнику, то знају и бебе када се тиче зворничке општине, знају сви грађани, да су се тамо дешавали одређени разговори, представници СДС, представници СДА, да су те националне партије покушале да направе неке комбинације, споразуме и тако даље. Знало се да су се у Малом Зворнику појављивали неки људи и тај господин Марко Павловић и да је се појављивао на седницама Скупштине општине у Зворнику, а у једном разговору, мени је лично рекао да је он човек високо рангирани официр Државне безбедности. То је мени лично рекао.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Да ли можете да појасните његов однос у то време, значи, јуни 1992. године, однос Марка Павловића и Жуће, нека Ваша сазнања, ко је ту коме био надређени? Пошто смо, причали сте у Вашем исказу, био је једно време Пеја, после тога Пеје више нема, појављује се Жућа, е тај јуни месец, када се све ово дешавало и то иселење, да ли имате Ви неких сазнања, Жућа и Марко Павловић, ко је ту коме био надређени? Да ли је, рецимо, Марко контролисао тог Жућу и његове те јединице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да Вам кажем, ја сам са Жућом имао два контакта, у Козлуку, један контакт када је био господин Пејић, значи, три пута сам тог човека видео и по његовом изгледу се видело да је то ратник, да је то убица, јер је прљв био, сав крвав, од тих прстију, човек до којег ниси могао стојати и тако даље. Марко Павловић је стварно изгледао човек са униформом, око њега је била та пратња, војска. Марко Павловић се представљао да је командант територијалне одбране. У свим преговорима он је личио на озбиљнијег официра и тако даље, али морате схватити да овде пред собом имате грађанина обичног, Муслимана, који тада.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Ја Вас и питам, везано за нека Ваша сазнања, јер сте данас рекли у свом исказу, да је то, имали сте утисак као да су то неке супротне стране, њих двојица?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Мислим да је жестока борба била око плена, око пљачке, око подела, то сам могао да закључим из разговора, из прича тих људи на крају. То се сада и видело и сазнања ко је шта.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Да ли сте Ви могли нешто да закључите да је тај Марко Павловић могао да контролише тог Жућу или, ко је ту кога контролисао, или немате сазнања?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Верујте да ја то нисам могао, био сам у тоталној изолацији, у једном окружењу. Из ова два-три разговора, из одеће, из понашања, из неких контаката, ја сам очекивао да ће то господин Марко Павловић да заврши, али није, није се то десило.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Такође сте пред истражитељима Трибунала, а чули смо и данас нешто у судници, нисте нам то довршили до краја, то је на страни 4. у вези ових изјава које су узимане 14. марта и 30. марта, изјавили сте да је Марко Павловић организовао и извео напад на Козлук, у ноћи између 20. и 21. јуна?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: И да Вам је то саопштење, односно да сте Ви то сазнали од Јове Савића?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Да ли то стоји тако?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Чим сам потписао, значи стоји, ево, изјављујем. Пред крај месеца дошло је до великог застрашивања грађана. Такав један.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: То смо већ чули данас. Само нам реците, шта је Вама тај Јово Савић рекао, како је то Марко организовао тај напад?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не Јово Савић, него ми је, имао сам податак из више извора, да је састанак одржан у црквеном дворишту у Козлуку, да су се поделили ко ће нападати, имали обележја, ко ће бранити, имате обележја, ко ће куће обележити, имали обележја и такве изјаве је дало неколико грађана српске националности.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Добро, то смо све чули, али ја Вам овде цитирам да сте то сазнали од Јове Савића, па ми Ви реците, да ли сте од њега сазнали, а ако нисте, од кога сте сазнали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја Вама понављам и поново Вам понављам, о овом догађају имам сазнања од неколико грађана српске националности, чланова територијалне одбране, који су учествовали на том састанку. Један од извора је и Јово Савић.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: И Јово Савић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И он је човек то дао хашким истражитељима и потписао се јавно и тако даље. Има четири-пет тих сведока који су јавно то дали и потписали се, ко је куће обележавао, ко је маркирао, ко је нападао, ко је какве траке носио и тако даље и то је било у функцији застрашивања.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Добро.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јово Савић је то рекао, јер је у тим операцијама био рањен од свог колега из територијалне одбране.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Реците ми, такође сте пред истражитељима Трибунала тврдили да сте разговарали са паравојним јединицама, са

неким од припадника, па да су Вам они рекли ко их је ту позвао, на чији позив су они дошли. Можете ли то сада да кажете, ко их је ту позвао, те паравојне јединице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У једном разговору са неким Микцем, неким Драганом, неким људима који су се ту зауставили, једноставно пред Домом, пили су кафу и пошто је штаб наш ту био, позвали су и мене и нас је било ту десетак људи. Ја сам у два, у три наврата рекао да имам добре контакте са Браном Грујићем и да неки његови потези, барем када се тиче Козлука, ја се ограђујем овде због јавности, јер не желим да ме нико интерпретира шта се дешавало у Сребреници, Тузли, Кравици, ја говорим о Козлуку. Онда ми је Микац и тај Драган, та двојица, ја кажем, они су војници, били су у тим поцепаним, са оним пушкама, опсовали су Брану Грујића и рекли су да их је Брано Грујић позвао да бране српство од «зелених беретки». То су они рекли, јел Брано њих позвао, нису ми никакве доказе давали, али то су поновили.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Реците ми, тих дана, значи, пре иселења Вашег из Козлука, тих дана који су претходили Вашем иселењу, и тог дана, да ли је било борби неких између «зелених беретки» и, рецимо, припадника, да ли је било неких борби?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Козлуку «зелених беретки» није било, ратних операција у Козлуку није било, између Срба и Муслимана, било је између Срба и Срба.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Не у самом Козлуку, него ту негде у близини?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Негде тамо, где се далеко грехало, не знам ја, јел сам ја био у тоталној изолацији. Ја сам свега из Козлука три до четири пута изашао.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Такође сте причали у ранијим Вашим изјавама пред истражитељима, пред истражним судијом, говорили сте да сте молили неког да се одложи као за сат времена треба да се иселите и да сте Ви неког молили да се то продужи мало, да не буде само сат времена. Кога сте то молили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Када сам добио, када сам био на разговору у полицијској станици у Козлуку, српској полицијској станици, где је био господин Мијатовић и Брано Грујић, никакав Аркан, никакав овај-онај, него та двојица људи и неколико тих војника, речено ми је да се одмах морамо паковати. Онда сам ја мало свима прокоментарисао, па људи, знате шта је две хиљаде људи, ваља то сакупити, ваља, може ли се мало продужити, пар сати, да та возила дођу и тако даље. То сам разговарао са Јовом Мијатовићем и са овим господином Грујићем. Нису они тада били изричитни, исте секунде морате одмах, мало смо ту отезали са тим аутобусима и са тим прикупљањима и тако даље. Али, тај разговор је био Јово Мијатовић и Брано Грујић и Бањановић.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Услишише ли они Вашу жељу да то мало се пролонгира?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Четири сата смо били у колони. Ја не знам јесу они или ко је, они су после разговора са мном отишли. Ја те људе више нисам видео, ни Грујића, ни Мијатовића, али су остали ти Ледени, Студени, Нишки, Пиварски и тако даље.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Питам Вас, да ли су Вам изашли у сусрет да се то пролонгира?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Понављам Вам поново да смо четири сата били у аутобусима и тим камионима, седели, чекали, прикупљање људи, потписивање и претреси.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Ко Вам је наредио да те личне ствари не носите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Поред сваке куће су били наоружани људи који су одмах терали људе да одмах иду и забрањивали су било шта да се носи и забрањивали су да људи поново уђу, ево да пустим краву, не пуштај, да закључам кућу, нема шта да закључајеш, напред, напоље и пуцали су око кућа, правили су степен тог застрашивања.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Овде пред истражитељима Трибунала када сте испитивани 08. и 09. фебруара 1998. године, рекли сте, цитирам «Брано Грујић је рекао да нећемо моћи понети наше личне ствари»?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, то ми Брано Грујић није рекао. Било је прича, можемо ли нешто од имовине, на пример, камионе, возила, нисмо, то са Браном Грујићем нисам разговарао.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: И реците ми, у свим Вашим наводима и данас на претресу чујемо да је била прилично добра организација тог вашег исељења. А, такође сте у овим ранијим изјавама, па и данас, помињали да су Вам они говорили, као да нису имали контролу над тим неким паравојним јединицама, па можете ли то мало да објасните? С једне стране, они Вам говоре, немају контролу над Жућиним тим људима, с друге стране, оног дана када је била депортација, односно да не кажем депортација, већ исељење, да је то све организовано, да је функционисало?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па ја знам и то грађани сви знају, знају јавност сва, да је поред сваке куће по неколико војника било, да се у Козлуку 26. ујутру налазило сигурно више од две хиљаде војника, полицајаца, да су се налазили тенкови, војни транспортери у центру. Ко их је послао, ко је њих организовао, верујте да не знам, јер ја нисам био ни командант територијалне одбране, нити председник општине. Друга ствар, био је сто где смо се морали потписати, где је дошао текст откуцан и потписан. Видели смо и то, и ко га је написао и шта је било урађено. Знамо само да је страшно било малтретирања људи, знамо да је четири-пет кућа одмах горело, Мархошевић Нијаза, Мархошевић Хамза, Мархошевић Сејде, знамо да је том приликом покушај био убиства Хацић Галиба, да је директно у њега пуцано, што имају снимци, што имају људи и тако даље.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ОЛИВЕРА АНЂЕЛКОВИЋ: Хвала.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Господине Бањановићу, колико је далеко Ваша кућа од центра села?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Моја кућа се налази у самом центру, значи, од сабирног места где смо се сакупљали, једно можда сто метара.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: А од ове полицијске станице у коју сте дошли то јутро?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја нисам спавао то јутро.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Нисте спавали у својој кући?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Него сам спавао у једној кући према Малешућу, јер сам био упозорен од неких људи да ми ови неки момци прете, као што, не дамо да пљачкају та кола, возила и тако даље.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: То је било у рано јутро када је овај дошао по Вас да Вас обавести да Вас зову у станицу полиције?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Није неко у рано јутро, обично оно можда, седам, осам, ето тако.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Како сте отишли тамо, пешке или аутомобилом?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пешке, па то је све у оквиру двеста-триста метара, мислим и то где сам спавао и та полицијска станица и тај Кризни штаб.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: И рекли сте, тамо су били већ Грујић и?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте и господин Јово.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: И неколико тих наоружаних људи са њима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, људи који су их пратили, мислим да су из полиције били.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли је било ту војске? Да ли је у селу било војске, у том моменту када Ви одлазите у полицијску станицу, да ли је тамо било војске?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: И уопште, када је дошла војска у село?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Када смо се ми враћали, када смо били у том, из полицијске станице српске, када су нам ово саопштили, ми смо се вратили у Кризни штаб, то је све пар стотина метара. Можда једно пола сата смо провели да нађемо онај мегафон, да пошаљемо неколико момака, дошла су два-три велика она транспортера војна и дошла су два тенка у центар Козлука. Да ли су они били у Табанцима изван нашег места или у неком другом, из правца Зворника су дошли. Да ли су дошли са двадесет километара удаљености из другог села, ја Вам то не знам рећи. Али, од момента када нам је то речено, значи, за једно четрдесет минута до сат времена су се појавила два тенка и два-три велика транспортна возила са заставом у сред центра Козлука.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Разумем. Нисам сигуран да сам Вас добро разумео, мислим да сте питани, ко је правио ове спискове? Видели смо овај списак данас овде, па Ви рекосте, није то то, није оригиналан, у том смислу, јер није потписан, али је такав. Ко је то правио? Ко је то сачињавао именом, презименом, ко је то куцао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Када смо дошли у центар, у задружно двориште где је био сабирни пункт, ту је постављен један сто, где су били представници, не знам тог нашег Кризног штаба, два-три човека и били су представници ових војних јединица, не знам, полиције и овај, неко од команданта, тај Студени и тако даље, седели су заједно за тим столом и представник домаћинства је прилазио столу.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Домаћинства?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, рекао, на пример, Бањановић Фадил, потпише се, три има члана.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Са укућанима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, само каже, Бањановић Фадил са три члана.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Са три члана?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И он потпише и иде, Муратовић Мурат са пет чланова.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли су уписани и чланови њиховог домаћинства?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да ли се налазе и чланови домаћинства или је то само?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, само бројчано, бројчано. Значи, Бањановић Фадил.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Само неки носилац домаћинства?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте, као носилац, плус три члана и онда се потпише.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ко је куцао, управо то сам питао?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ту смо, ту смо, у Кризном штабу имали ту машину.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ко је куцао? Да ли је то неко потврђивао идентитет тих људи, да је то заиста тај и тај, а не неко други?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, били смо ми ту из тог Кризног штаба и Месне заједнице, били су ти представници полиције и војске и заједно смо то све одрадили и откуцали.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: То је тако у ходу, како су људи долазили, тако је настајало?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, колона је ишла, потписивали су се и људи су седали у аутобусе и камионе. Једни су их претресали, други су смештали и тако даље.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: У једном моменту сте Ви рекли, видеће се то после у транскриптима, пропустили смо да одмах то расправимо са Вама, ја сам овде себи записао, ми смо бежали и од муслиманског и од српског рата?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: На шта сте мислили када сте то рекли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Моја мисао је веома јасна. Значи, ми смо били лоцирани у раздвајању у српској општини Зворник. Дошло је до поделе општине, муслиманска, не знам, муслимански СУП, српски СУП и тако даље. Козлук је припадао у делу општине те српске, где смо ту били у том месту и ми смо читаво, пар месеци, три-четири месеца, водили смо ову кампању о којима смо мало пре говорили.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Дакле, у том смислу да?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Побегнемо од свакаквог рата.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да се становници не ангажују војно и тако даље?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, да не иду у рат.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Јер се може схватити, знате, може се схватити да причамо о исељавању и тако даље, депортацији, може се схватити и да сте бежали управо од рата на овај начин?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Моја изјава коју сам ја рекао се односи на период, значи, фебруар, март, април, а депортација се десила 26. јуна.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Да, господине Бањановићу, само још пар питања.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Само реците.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Остало ми је нејасно, везано за Скочић. Ви рекосте да сте Ви ту имали неку улогу да и ти људи пођу и тако даље, да се то дешава управо то јутро, па нам мало, мало нам то објасните?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ево, ко познаје прилике на том делу, зна да је Козлук, Скочић и Шепак, то су три места где живе Муслимани, Бошњаци и тако даље. Шепак је био мало подаље, а Скочић је уз сами Козлук, то је километар – два и ми смо у тим разговорима молили и те војне, начелника те полиције и тог команданта војне полиције и Студеног и све те да и ти људи са нама крену, јер је већ четири сата било, а знали смо, ако ти људи остану ту, да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Већ је било четири сата после подне?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, не, три до четири сата су људи били већ у тим возилима. Ми смо искористили тај, то окупљање људи, то смештање, та четири сата да укључимо и ових 194 – 200 људи из Скочића.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ко је, онда, са њима контактирао у том смислу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су нама долазили ту, били смо заједно. Они су, Козлук-Скочић, то је, малтене, једно.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Разумете, ко је са њима контактирао у том смислу да и они сада крену, Ви лично или?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, пре је покупљено људима оружје. Њима је покупљено оружје, покупљено им је све. Када су чули да се исељава Козлук, они су замолили да и они са нама крену и онда сам ја разговарао са тим војним и људи су рекли, никакав проблем није, нека и ти људи дођу ту и заједно са вама нека иду.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Када кажете, они су замолили, да ли знате ко конкретно или који људи конкретно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Грађани Скочића, Муслимани.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: У том неком смислу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Грађани Скочића, Муслимани.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Па, то Вас питам, зато што се овом оптужницом оптуженима на терет ставља и то да су принудно и тако даље на описан начин, везано за Козлук, исто то урадили и са Скочићем, селом Скочић, разумете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Па ми је остало сада нејасно, у тим разговорима изјутра, у тој причи Брана Грујића и како се зове, овога Мијатовића, да ли је помињан Скочић или још нека друга села око Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не, не.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Или само Козлук?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Скочић није спомињан. Речено је само за Козлук, али смо ми у тим, пошто нам је то течић, амицић, то је све сродство, фамилије, када идемо и ми, да иду и они. Они су изразили жељу и онда смо ми замолили ове људе који су вршили ту депортацију, они су рекли, па нека иду, нека дођу, није никакав проблем. Они су само сишли ту, у то двориште, дошли, уписали се и заједно са нама отишли.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Разумем. Хвала лепо.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сведок зна колико је пута и коме до сада давао исказе?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Давао сам два пута хашким истражитељима, давао сам једном у Сарајеву, где су били представници из Београда и ово је сада четврти пут овде.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се сећа, шта је све говорио, приликом давања тих исказа и може ли сада да потврди да остаје при тим исказима, или би имао нешто да издвоји из тих исказа?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја остајем при свим тим исказима, одређени мали ти детаљи су ствар који се могу мењати, али, генерално остајем при тим изјавама које сам дао јавно хашким истражитељима, које сам дао јавно на суђењу Милошевићу, јавно у Сарајеву пред Вама и ево овде данас.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: На пролеће 1992. године, како сте овде изјавили, догађаји су упућивали да нешто није у реду, па између осталог навели сте да је било непознатих лица српске националности која су се у то време појављивала на подручју општине Зворника и Ви сте их сретали, па, да ли је било непознатих лица и муслиманске, односно бошњачке националности, непознатих?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Козлуку, не и мени колико је познато, у Зворнику, не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви сте касније у изјави на данашњем главном претресу рекли да су се појављивала нека лица непозната, муслиманске националности, па мене сада само занима, да ли је било непознатих лица муслиманске националности и у пролеће, тада када сте приметили непозната лица српске националности?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, моја изјава се односи, када смо били изолирани у Козлуку, под барикада и окружењима, из неких места, као што су Калудрани, као што су Цинес, Сјенокос и друга места, долазили су неки Муслимани, покушавајући се заједно са нама да спасе. Имали смо проблем да направимо ту хармонију домаћих тих Муслимана из Козлука и тих људи који долазе под упитником да се спасу да буду са нама и онда смо заједно утицали да правило важи за све исто. Ако нема оружја, нема ни за кога, ако је на казан, онда сви на казан, на то се моја изјава односила.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Говорили сте и о томе, да су Муслимани углавном изгубили посао и наводно из безбедносних разлога, па сте том приликом и у вези тога рекли да поједини руководиоци у општини су са платног списка крижали Муслимане. Ко је крижао са платног списка, ко је био представник општине који је крижао те Муслимане са платног списка?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја знам да су сви Муслимани изгубили посао у Козлуку који су радили и ни један није остао на послу. Разлог је само зато што је Муслиман. Спискови постоје, крижаних Муслимана да не примају плате, а ко је то крижао и ко је наређивао, то видите са одговорним људима у општини. Ја тада нисам био запослен у општини.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте у општини, па бих Вас питао, да ли можете одређеније, да ли су ти спискови крижани у појединим предузећима, односно фирмама где су они радили или је то било ван тих фирми?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам имао податак да у оквиру Кризног штаба општине Зворник постоје моћници, функционери који су пре сваке исплате прегледали спискове и проверавали и потписивали. Ако је се неки Муслиман нашао, тај списак је био прекрижен и тај Муслиман није имао плату, нити је смео доћи на посао. Такви документи постоје и зна се ко је то радио.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете ли да наведете, на пример, један конкретан пример, према коме се то десило и да се то десило?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Радници «Витинке» из Козлука, сви су добили отказ Муслимани и могу Вам навести педесет примера. Имамо доказе, документе крижаних људи, само зато што су Муслимани и потпис људи који су то урадили. Значи, прекрижим, потпишем Фадил Бањановић да је то урадио.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви сте познавали овде оптуженог Брану Грујића и виђали сте га, па, можете ли да нам кажете, како је био обучен Брана Грујић тада?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Два пута сам данас рекао да сам имао неколико сусрета са господином Браном Грујићем у Козлуку и један у Каракају, то је значи, четири-пет сусрета, видео сам га у цивилним униформама, видео сам га у оним, војним исто униформама, значи, био је некада у цивилу, некада у војној униформи, за тих мојих четири-пет сусрета колико сам их ја имао са њим.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је носио наоружање када је био у цивилу, односно када је био у војној униформи?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја се извињавам, али загледао у капут нисам шта је носио. Када је био у Козлуку у посети када су били, на том састанку, Брано Грујић је био у војној униформи и носио је пушку.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Када сте се срели у полицијској станици 26. јуна 1992. године, како је Брано Грујић био обучен и да ли је био наоружан?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам верујте шта сам јуче јео, а камоли да знам пре петнаест година шта је било. Знам да је био Јово Мијатовић као народни посланик и да је био Брано Грујић и разговор је трајао врло кратко и те људе више нисам видео. Сву прљаву игру, депортацију одиграли су представници војске и полиције.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Описујући стање притиска пре депортације 26. јуна 1992. године, објаснили сте да су српске куће биле обележене. Претпостављам да сте видели како су биле обележене, па, да ли можете да нам кажете, како су биле обележене?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Овај детаљ сам рекао следећи и поновићу га поново, погрешно ме интерпретирате. За време застрашивања које се десило у јуну месецу, дошло је до организованог, исценираног напада на Козлук од стране српске територијалне одбране. У црквеном дворишту Марко Павловић као командант је имао састанак са припадницима српске територијалне одбране, где су се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не морате то да понављате, да кренемо на ово, како су биле обележене куће, што Вас пита Тужилац?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Неком фарбом су обележавали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А муслиманске нису?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, јер је врло мало српских кућа у Козлуку и оне су биле обележене фарбом и ове јединице су имале различите неке траке. То сам чуо из исказа ових људи, ових људи, а и приметио сам на одређеним кућама ту боју.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То што је приметио, где је то било и колико је то било видљиво?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ја сам видео на кући овог Јефтић Гордијана, на пример, видео сам на Перић Миле, то је као неким, оним поликолором.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На фасади?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте, на фасади.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Описивали сте понашање овде оптуженог Бранка Поповића, тада Марка Павловића, па сте рекли да је дивљао Марко Павловић по Козлуку, али нисте ближе објашњавали, шта то значи, осим што сте рекли да је Вас псовао, грдио? У чему се састојало то дивљање?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пред Кризним штабом, у тој једној просторији, било је Ватрогасно друштво и Кризни штаб. Ја када сам дошао, поредано је било пет-шест људи и пред тих пет-шест људи Марко је ходао овако поред тих људи, псовао, викљао, реците где су «зелене беретке», а то је после тог напада било, ко је бацао бомбе и тако даље, мислим да је демонстрирао неку силу, хтео је нас да заплаши тим својим, некаквим радњама.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Дакле, то дивљање односили се на понашање његово у тој просторији, а не ван просторије, на пример, у селу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, ја сам рекао, испред просторије су поредани били чланови Кризног штаба, пет, шест, седам људи и он је овако ходао са оним аутоматићем поред тих људи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То је било у објекту, ако сам Вас разумео?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не у објекту, испред, испред објекта, канцеларија испред, једно пет метара.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У дворишту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте, у дворишту. И онда сам ја дошао и онда је и на мене нешто почео, ушли смо у канцеларију, разјаснили тамо, па, где су те «беретке», па где је то, мислим, није то игла да се може сакрити.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Описали сте да пре кретања у исељење, нисте могли да носите тај лични пртљаг и тако даље, па углавном сам разумео да се то односило на Вас и на те кога сте Ви видели, па, да ли имате запажања да је ипак неко носио неки пртљаг лични, да ли се то дешавало после, да ли сте видели?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, добро, мислим, ја сам рекао да су људи, војници, полиција и ти који су били поред кућа, који су припуцавали, који су имали задатак да потеряју те људе, наређивали људима да не смеју ништа носити са собом, да не смеју стоку водити, возила узимати, да не смеју упртити неке веће ствари и тако даље. Неко што је ставио себи капут у кесу, то и то је важило за све.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Говорећи о тим тешким тренуцима депортације од Козлука до Палића, поменули сте и да су се неке особе породиле у возу. Да ли знате име неко од тих особа?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Хусић Адила, супруга се зове Мерима, она је добила сина и то је био, како те жене кажу, тежак порођај, без икаквих тих хигијенских услова и тако даље и било је доста болесног тог света, који је у Суботици, када су дошли ти из Црвеног крста, било је ту страшних сцена, мислим, због нехигијене и због, неке су се ране отвориле, било је доста болесног тог света у оним носилима и тако даље, тако да су те сцене страшно биле стравичне и сада се неки људи и особе који су из Црвеног крста из Суботице, сећају тих призора, који су били изузетно стравични и тешки.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја сам разумео да су пасоши били групни, а онда сте говорили о раздвајању породица. Па ме занима, како је могуће да дође до раздвајања породица, односно где су се породице раздвајале? Ако су пасоши били групни, онда разумем да морају да сви по том пасошу прећи границу СРЈ-Мађарска?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја ћу поновити, молим Вас.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: То је прво питање.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо дошли у Палић, ми смо депортовани из Суботице за Палић са уских ових колосека у Палић у логор са бодљикавом жицом. Тамо су били главни људи на пријавници који су, када су одређивали те групе, педесет, шездесет људи одведу, сликају, процедура за пасоше, ти људи добију пасоше појединачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али, свако свој пасош?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Свако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у групама су одлазили, како су добијали пасоше?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Тако да на пример, у једној групи се задесила мајка, а у овој осмој групи кћерка и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, су у групама одлазили?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја нисам рекао да су групни пасоши, него појединачни, а да су у групама одлазили и у групама су помешани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јасно. Имате ли још питања?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Имају неки подаци, имају ту неке фотокопије пасоша, па где управо указује да је реч о групном пасошу, зато сам питао, али добро, Ви то сматрате да је то тако. Ви сте данас овде говорили и о, разумео сам, једном догађају који се догодио у Скочићу, а то је када је убијено четрдесет Рома, од чега петоро деце, па, можете ли нешто ближе да кажете о том догађају? Да ли се то догодило пре 26. јуна, после, када сте о томе сазнали, откуд Вам информације?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не желим о том догађају да говорим. Стравичан је, не желим, имају институције које су плаћене да то раде, али сам био сигуран да остатак Бошњака у Скочићу би исто завршило тако као и ови, да нису кренули са нама.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, што каже, још мало се задржимо на овом питању. Питање је било у том смислу, откуд су се Скочићани одлучили сада, раније по контексту Вашег исказа је било, да су и Скочићани отишли под присилом. Данас сте на питање члана већа овог суда рекли да су они дошли и тражили добровољно да иду са вама, па сам мислио да овај догађај који сте поменули, да ли он има неке везе у том смислу, да би се могло разумети, јесу ли присилно или су добровољно? Па, зато питам, када се то догодило, да ли пре, да ли после и има ли неке везе уопште са исељењем Скочићана и Скочића заједно са вама?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Овај догађај се дешавао пре депортације, убиство Рома. Друга ствар, ја никада нисам рекао да депортација која је извршена, Козлук, Шепак, Лозница, Рума, Шабац, Суботица, Палић и земље да је добровољна. То је депортација била организована, уз принуду, уз паљење кућа и тако даље. Скочићани су ту дошли и заједно са нама кренули у ту депортацију и то је била присилна депортација. А, зашто смо те Скочићане, па зато што су предали оружје, зато што се то дешавало и зато што се и над њима тај облак надвио свега и људи у разговорима, када су чули, пошто су то наше фамилије, то су течићи, то је, малтене, једно место, није то Зворник-Шабац, то је једно место, километар, километар и по, ако имате карте и тако даље, пошто су ту у мањини Муслимани, јер то је већинско српско место, Угљари, Буложани, Скочић, српско место, ту има мало ту муслиманских породица, када су већ предали оружје, када се десило то убиство, онда су они молили, питали су, ја сам питао те војнике, те офицере, људи су рекли, нека дођу ту у Козлук. Из тог места смо заједно депортовани према Србији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Малочас, ја се сада извињавам, малочас сте рекли на питање члана већа, да њих нико није терао, они су дошли у Козлук, војници, милиција?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Терао их је овај догађај убиство четрдесет Рома, што нису имали шта да једу, терало их је то што су предали оружје и терало је то што су остали у мањини, њих 190 међу десет хиљада Срба и онда су они питали и ми смо заједно питали начелника полиције, Студеног.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да нису питали, да ли би остали у Скочићу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Шта би се са њима десило, то нико не зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да нису питали да иду и они? Да ли би их ови теерали, то је питање?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Са њима би било исто као и са ових двадесет што су остали, што су побијени, јер иза њих је остало двадесетак људи, жена, који нису хтели да иду, били су побијени.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ове куће које су попаљене у Козлуку, та пуцњава која се тог дана дешавала ту, колико је она била видљива и присутна у Скочићу, код тих људи који су кренули у исељење?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, Мархоши су једно насеље више Козлук, то је све Месна заједница Козлук, али, географски, то је један брежуљак који се види до у Лозницу. Значи, ако четири-пет кућа гори око десет, девет сати, јер су одмах те куће почеле ујутру горети, ујутру су одмах куће, четири-пет тих кућа је запаљено и то пуцање се чује и тако даље, тако да један страх је био сигурно евидентан, јер то се види и чује и тако даље.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: И сада нам мало још појасните, те куће, положај Скочића у односу на Козлук, којим делом се он наслања на Козлук? Ја сам разумео да је то село до села, да је Скочић доста мањи него што је Козлук и да је практично то као једно место, али ето зове се Скочић и Козлук?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не, не. Козлук је посебна месна заједница, која има око четири хиљаде становника, има седам-осам засеока, имамо мултиетичног, Бошњаке, Србе, Хрвате и Роме. Скочић је посебна месна заједница која има Роме, која има Бошњаке и Србе. Већински српски је живаљ и та месна заједница има Угљаре, Буложане, не знам и тако даље. Додирују се, додирују се, Козлук и Скочић се додирују, то су две месне заједнице које се, међе додирују са имањима и тако даље.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Причате о засеоцима, односно причате можда о фамилијама и тако даље, пошто ту у Скочићу има Срба, Рома, Муслимана?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Муслимани, где су? Јесу ли ближе Козлуку, да ли се наслања на Козлук или ту пресецају српске куће, ромске куће и тако даље?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пресецају српске куће, значи, има Козлук, има Ричи, где живе Срби, па онда долази тај део бошњачких, муслиманских кућа у Скочићу. А онда настављају Угљари, Буложани, то су српски ти засеоци. Али, ево, ради тих географских података, Козлук и Скочић су две месне заједнице која једна другу додирују и у Скочићу је већинско српско становништво, а у Козлуку, опет, већинско муслиманско.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ови их Скочића, који су дошли да заједно са вама иду, да ли су сви из Скочића, муслиманске фамилије дошле или су дошле само поједине, односно који је проценат, толико колико има становника бошњачке националности у Скочићу, изашао тада? Да ли су сви или је приближно сви и тако даље?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нешто око двеста и двадесет, тридесет је било, двадесетак је људи остало и тих двадесет људи се воде као нестали и убијени, а 190 и

још нешто је дошло у Козлук и онда је у тај конвој депортовано, заједно са Козлучанима. Али, мислим да је пресудно ово убиство ових Рома, пресудна су ова паљења, која су евидентна, видна и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само један моменат. Рекосте да је Брано Грујић тог јутра рекао, морате ићи. Да ли је рекао ко, конкретно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Козлук.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Козлук?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Није спомињао Скочић, није Скочић био предмет разговора. И није био ни Шепак, па је Шепак после депортован.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У односу на становнике Скочића, пошто је њих било негде око две стотине, како сте рекли, да ли је било потребе да се траже додатна средства, додатна превозна средства, аутобуси, камиони и за њих, или је било само за вас обезбеђено или је то било укупно толико?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Толико је било и ми смо се спаковали као сардине, у камионе, у приколице.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви сте били у аутобусу или камиону?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам био у полицијском ауту напред, јер је било једно полицијско ауто и било је позади полицијско ауто, јер су дуж тих српских места били људи наоружани, полиција је то пратила да не би неко пуцао, да се не би нешто десило.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Сада објасните мало тај конвој. Толико је било војника, кажете, око две хиљаде са тим наоружањем. Шта се дешава, како сте Ви изашли? Ви сте били у полицијском ауту, па је ли има онда неко војно возило?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је објаснио.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Полицијско возило, ишли су аутобуси, ишли су камиони, маса света је изашло. Излазили су неки људи, неки су и плакали, грађани српске националности, било је ту потресних сцена, било је доста присутне полиције, тако да нешто што је ипак не може изгледати на добровољној основи, да буде осамнаест-двадесет аутобуса и камиона и приколица и тако даље.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Та слика из центра Козлука, ви крећете, па можете мало да нам ближе објасните, где је та војска, где сте Ви, где су та возила и сада, како, одакле полазите?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим Вас, када се тиче војске, полиције, свих наоружаних људи ја сам јасно рекао и понављам поново: они су, када смо ми завршили разговор у полицијској станици, неко је дао сигнал, ко је дао, ја не знам, углавном ја када сам се враћао, када сам изашао на Кризни штаб, већ су поред кућа стајали полицајци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужилац Вас пита, када крећете сада, прошла су четири сата и сада Ви крећете, напред полицијски ауто, аутобуси?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Војска је остала у том месту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви, само са тим полицијским, првим, задњим и по неки у аутобусу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте, а на пунктовима, на пример, на излазу из Козлука, били су Ричи, ту је био један велики пункт, храстови, храстови постављени и људи са митраљезима. На сељачком путу, једно два километра, велики пункт од дрва направљен, балвани и митраљеска гнезда, пушке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је тако било све до Шепка, до моста?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, на седам-осам места су биле велике барикаде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И онда прелазите мост и онда су ти проблеми са оним женама и идете ка Лозници?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте, то је, велике барикаде и велики број наоружаних људи на барикада, али није на нас нико ни пуцао, дирао.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте, само секунд, помињали сте у изјавама да нико није смео у Србију. Да ли је неко хтео у Србији да остане из конвоја?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ми смо видели одакле нам зло и долази, тако да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте тамо да нико није могао да, да ли је било неких жеља да неко остане?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Било је неких људи који су после долазили, на пример, препливали ту Дрину, бежали од рата, па су онда се нама у Палићу појављивали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, мислим из конвоја да је неко хтео да остане, да није хтео да иде даље, да ли је било таквих ситуација?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Колико знам да није, да смо сви отишли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да сте сви заједно?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Било је неких који су нам се прикључивали у Суботици, који су препливали Дрину и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какви су Вам били односи са мајором Пејићем, Ваши? Ви сте рекли да сте се виђали са њим, јели ту питу, да ли је то био неки пријатељски однос или из нужде? Рекли сте да Вам је он помогао после за храну, воду?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У Козлуку је концентрисана велика војска, велики број људи, велики конвој и тако даље, у Козлук долази највећи исламски тај поглавар, Мухамед ефендија Лугавић, у Козлук долази највећи српски поглавар, Качавенда, у Козлук долази господин Брано Грујић, у Козлук долази огромни, да то покушамо нешто решити. Нама је тада речено да се ништа не може решити, да морамо ићи у тај Кризни штаб, код тих неких команданата. Када смо ми отишли код тих команданата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту је био Пејо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Тамо смо затекли тог човека, кратко ошишаног, у црном, који је стварно изгледао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте после нешто развили тај однос са њим?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И тада сам први пут видео тог човека и онда је рекао, видео сам да, како ће то да верује, онда је имао жељу да дође у Козлук. Исти дан смо отишли у Козлук, доле видео је масу света, видео је болесних људи и тако даље и онда су ове мере уследиле о којима сам ја говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помоћ у храни и тако даље?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Можда није добро за ухо за неке људе или неке институције, али Фадил Бањановић ово што говори, ја говорим јавно и ово је овако било. Да ли се некоме свидело или не свидело, али ми смо тада добили санитар и одвезли десет мајки у Лозницу на порођај. Ми смо добили камион лекова и тако даље. Је ли неко зверства правио у Сребреници, Тузли, ја то не знам, али ја овде говорим о Козлуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Значи, ја сам имао сусрет са господином Пејићем три пута и четврти пут је однекле налетео, када је све то разрешено, питао, има ли каквих проблема, значи, само четири пута. О каквим пријатељствима, о каквој љубави, о каквој, на крају, то зна господа ова којима је он наређивао и командовао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте га звали «брате» Пејо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Он је за мене био командант.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико имате питања, колега, ево већ је три сата. Имате доста, претпостављам?

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Само овако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда ћемо ујутру да наставимо.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: На питање члана већа, госпођа Анђелковић му је предочила да је он нешто рекао да је од Савића чуо и по свему судећи, то што је он говорио, да је чуо од Савића и од још неких људи, било је оно што је Вама испричао, тај исценирани, фингирани напад, што је после поновио и тужиоцу. Само, промакло је то, није поменута та реч, ја ћу да га питам, да ли је то што је чуо од Савића и још од двојице, та припрема, подела улога, фингирана, «зелене беретке», исценирани напад који је договорен у дворишту цркве?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тај, 20./21. јуни? То је та прича, схватили смо то.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Каже, да је он имао пропусницу да може да иде. Да ли се та пропусница односила и на прелаз према Тузли?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Искључиво излаз из Козлука у Зворник, да дођем у тај Кризни штаб.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Овде у овој изјави Тужиоцу у Сарајеву, рекао је да је линија фронта била, шест до осам километара код места Ковачевићи, Кисељак, а овде данас је рекао, када је објашњавао, да су неке водили тамо, па каже, доводе их до Калесије, на линију разграничења. Ја не знам где је Калесија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Калесија је даље.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли су то две различите линије фронта или је то једна линија?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Од општине Зворник постоји десет линија фронта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Разна места.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Шеховићима, и према Калесији, и Тузли.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Добро, у реду. Да ли је Вам је приликом претреса одузиман новац?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Свима?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Злато, новац, малтретирани, непријатности.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли је било скидања прстења и тако даље?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Свега.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Добро. Који је обављао фотографисање за пасоше?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Суботици?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Обављали су неки људи професионалци, које су довели директори и пословодство фабрике «Суботичанка».

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: И таксу, ко је плаћао ту таксу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пословодство фабрике «Суботичанка», то сам рекао.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Како се зове фабрика?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: «Суботичанка».

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: «Суботичанка»? Дакле, није држава ништа плаћала, они су плаћали све?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Не, мислим, полиција, ти који су вас пратили, који су вас водили? Јесу ли они плаћали, или је плаћала ова фабрика «Суботичанка»?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја сам рекао, да сам имао сусрет са пословодством «Суботичанке», нудили су нам свашта. Ми смо само рекли, пошто немамо пара, дајте нам те фотографије, платите те таксе. Људи су донели један дан некакав чек, папир и дали начелнику полиције, мислим да се то звао барирани чек и десетак фотографија. То смо знали, то смо видели. Ко је плаћао, како коме, па, не знам.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Добро. Овде је било, каже, господин Бањановић је рекао да су неки људи на мегафон пролазили кроз Козлук, позивали да се предају топови, митраљези и тако даље, али да се сада представљају као неке демократе, ко су ти људи?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Неки који су и данас тамо?

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да, тако је рекао.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Довољно сам изложен непријатности.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Добро, у реду, у реду. Бањановић је објаснио да су главни преговарачи били СДА и СДС, а да је он био социјалдемократ. А сада у вези са тим, да ли су Јусбашић и Пашић из Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Нису из Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пашић је из Дивича, Јусбашић је из Зворника, Јусбашић је рахметли, покојни, а Пашић се налази у Мађарској. Пашић је био председник општине Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Абдулах Пашић, што је био председник?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, легални, а Јусбашић је доктор био, председник СДА.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је умро.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Пошто су СДС и СДА имали већину, они су и креирали извршну и законодавну власт а ми смо били опозиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Нисам разумео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сведок се уморио.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Може и сутра, али ја немам много.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево да заврши још пуномоћник, па ћемо онда да завршимо.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Добро. У којој јединици је био Пејић, мајор Пејић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја не знам, али по причи да је био тај неки Арканов главни човек.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли је долазио Аркан тамо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја нисам био са њим.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли је било Аркановаца у Козлуку?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Било их је? Да ли су се они разликовали од те формације по униформама и тако неким ознакама?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имали су ознаке написане овде, а ови Аркановци су били кратко ошишани, са капицама и рукавицама, ћелави су били скроз.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу ли имали неке црвене капице?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јел то су људи били који су пуштани овде из Београда из затвора, послати у Босну, доведени, спавали, под тим плаштом су то радили. А «црвене беретке» су били момци који су се тркали по Козлуку, по Зворнику, по двеста њих трчи, са црвеним береткама и тада када они трче, не сме ни бицикло, ни ауто, ништа, они само трче и раде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу биле неке војне вежбе на тој територији?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Раде неке те склекове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изјашњавали сте се да су биле неке војне вежбе ту у околини?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то спроводио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Војни извиђачи, такозвани, који су имали овде војни извиђачи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чији су то били војници?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Они су углавном вежбали српски народ по шумама и делили оружје и припремали пре на неколико месеци, на годину тај народ и да уведе ово што је увео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате команданта?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Такозвани војни извиђачи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате команданта, ко им је био?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли је у току транспорта било мртвих или повређених?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: У депортацији?

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: У депортацији?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не, не. Било је доста повређених, јер су људи стари, болесни, на носилима, имају о том слике, фотографије, поготово из Мађарске, у Мађарској су снимили Мађари тај неки филм. Доста је људи боловало од тих неких, отвориле су се те ране и доста је било беба и деце која су била заражена. У Суботици ових дана се врти то да нисмо могли изаћи, малтене као да смо били тифусари, јер смо четири дана били у возу, из којих нисмо, две хиљаде људи могли да изађемо. Ето какав је то био добровољни излазак.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли зна, ко пали куће ове, на дан исељавања?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Комшије из околних села, сваку кућу знамо ко је запалио, по имену и биће покренута тужба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тог јутра?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да, 26. ујутру, можда око девет, десет сати, запаљена је кућа Мархошевић Нијаза, Хазима, Сејде, ти људи су овде у судници. Знамо имена тих људи. Биће покренута приватна тужба, јер ми верујемо у правосуђе и да ће правда доћи. И тај дан је убијен, пре на неколико дана је убијен наш један човек који је ту краву Мархошевића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то Медо Мархошевић?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, јесте. И то је злочин, и то је злочин, исто се зна ко га је убио. Има име и презиме.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ишао је у Зворник неколико пута и каже да је био тамо у Кризном штабу у Каракају. Да ли зна да је тамо постојао неки Сабирни центар за Бошњаке?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја тада ништа нисам знао, ја сам знао да треба да помогнем људима, и једним, и другим и трећим и знам да је, ја сам видео стравичне сцене, балване, митраљезе, наоружане људе. Нисам знао за ове тортуре за које сада знам и чујем. Јесу ли оне тачне или нису, не знам.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Рекао је да је чуо да је, непосредно пред депортацију, да је чуо за двоструки обруч постављен око Козлука?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Одакле има та сазнања?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Имао сам сазнања од двојице комшија, грађана српске националности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то сте рекли.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Да се над Козлуком нешто спрема, не знају они шта се спрема, али да имају страже, барикаде и да је то појачано, да није као што је било, нешто да је појачано.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Није рекао од кога је чуо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нећу то ни рећи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од грађана српске националности, није хтео да каже име.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јер ће побити људе те ноћас, не смем то рећи.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Рекао је, ја нисам сигуран, да ли је завршио мисао. Рекао је да су младе жене извлачили из тог конвоја и да их негде воде?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Приликом уласка у камионе, у возила, нељуди, су претресали, скидали, откопчавали и цурама и мајкама и старијим женама и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На Шепачком мосту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: На Шепачком мосту, не. На Шепачком мосту, само захваљујући брзој интервенцији полиције из Лознице, ти су растерани момци. Њих је било неких двадесетак до двадесетпет, били су прљави, кратко ошишани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу ли они нешто покушавали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Мени су прво запретили, ако то не дам, да ће да ме убију, онда су ме натерали да скинем обућу, ја сам ходао бос и малтретирали су ме, али ја о томе не желим да причам, показивали су које девојке да се изведу и тако даље.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Јесу ли изведене?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Не. Ја сам то мало отезао, док се полиција.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте то помињали у исказима да сте Ви то спречили? Да сте звали и полицију, добро, имамо то.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Није ни једна жена изведена, није тај дан ни једна, нису им пришли.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Где су смештени били у Мађарској?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он је био у прихватном центру у Мађарској.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја знам да су, како су пасоше људи добијали, да су слали без икаквог реда, да је направљен хаос.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте после сазнали, ко је где?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ето, ишли смо два пута у тај Беч, фамозни да пробамо направити спискове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко се где сместио?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: А онда су нас ови одмах ухапсили, како ми и судили нам и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ови у Бечу?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Госпођо председнице ја мислим да је важно ипак ово у контексту овог кривичног дела, када будемо ценили, да је важно, какав је тај смештај у Мађарској био, где су, какви су контакти са Мађарима, какав је њихов положај, статус у Мађарској?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја могу о себи да говорим, када сам тамо дошао са групом људи, то задње, педесет, шездесет људи, да смо одмах имали, смештени смо у тај интернационални, неки камп, који се звао Нађатад, тамо су нам одмах дали лекарске екипе, били смо у спаваонама, по десет, петнаест људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је то трајало ту?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И морам да кажем да је руководство тог логора, кампа, пуно нам помогло да те породице пробамо факсовима, кренула је потрага за спајањем, схватите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико сте дуго боравили у Мађарској, та Ваша група?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: И данас у Мађарској постоје људи који су остали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су остали да живе тамо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Има људи којих је доста умрло, има људи који и данас живе у тим логорима, можда десетак, петнаест, али хвала тој земљи која је прихватила, помогла, поготово на спајању, веома је трагично било.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Још једно питање, када је он лично сазнао да ће да иду у Мађарску? У којој фази пута?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја нисам знао да ћу да идем у Мађарску, ја сам знао да у Палићу лежим и да ћу задњи из Палића изаћи када сви изађу или да нећу никако изаћи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где ћете изаћи, преко Мађарске?

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Не, када су кренули, да ли су знали где ће да иду?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сам ја питала.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли је он знао где ће да иду?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Молим Вас, молим Вас, Ви нећете да схватите тај систем Палића. Тамо је била пријавница, тамо је било неколико људи који су руководили прихватом, слањем на израду пасоша, справили спискове и одводили те људе. Ми нисмо могли нас две хиљаде отићи на аутобуску станицу, нисмо могли изаћи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али, када сте у Козлуку кретали, ујутру када су били Брана и Јово, кажу идете, да ли питате Ви где идемо, шта нам је крајња дестинација, где идемо?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, ми смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви питали?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ми смо питали, али ја сам мислио да треба да идемо према западу, јер један део наш.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, у иностранство?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте. Један наш део породица је већ отишао тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Преко Србије?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Јесте, у Србији се то захуктавало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знали сте да нећете у Србији да останете?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Нисмо знали, како ћемо знати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа, значи, нисте знали који Вам је крајњи циљ?

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Па, откуда смо знали, ко је то знао, ко је то знао, није нико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес прекине ради истека радног времена.

Наставак главног претреса 31.01.2006. године у 9,30 часова, у судници број 2.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Може ли само онај докуменат, макар копија да ми се да?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сутра ћемо да направимо, па ћемо да Вам дамо ујутру када дођете.

СВЕДОК ФАДИЛ БАЊАНОВИЋ: Ја молим да ми се то да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа не брините, сутра.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА